Simone Györfi

O POVESTE PENTRU FIECARE

O POVESTE PENTRU FIECARE

Simone Györfi

CUPRINS

Prefaţă *
Păstorul poveştilor *
O poveste ca toate poveştile *
Doi feciori ca doi sori *
Făt Frumos, feciorul vacii *
Norişorul cenuşiu *
Făt-Frumos Papă-Lapte *
Prinţesa Nas-Oranj *
Mai uşoară decât toate *
Şerpoaica *
Balaurul Gheorghe şi căsuţa cu poveşti *

Prefaţă

„PĂSTORUL POVEŞTILOR”, de SIMONE GYÖRFI

Poezia Simonei Györfi, din vol. „Galaxia cotidiană”, dezvăluie o gândire lucidă, fină şi, în acelaşi timp, tăioasă, de matematician (autoarea fiind profesoară de matematică), îmblânzită de sensibilitatea şi complexitatea sufletească a unui visător sentimental. Este o poezie în care tensiunea rezidă într-o perpetuă luptă pentru exprimarea indicibilului. Verbul este decis, ferm, tendinţa spre esenţializare şi simplificare predomină. Degajă un aer de modernitate neostentativă. „Cârcotel şi Lenevilă”, poezii pentru/despre copii, volum bilingv, disponibil deocamdată doar în variantă electronică, musteşte de bună-dispoziţie, umor, tandreţe, invitându-i şi pe adulţi să se copilărească, alături de autoare.

Iat-o însă, astăzi, pe Simone Györfi, în ipostaza de prozatoare (ceea ce nu este o surpriză, autoarea obţinând locul I la proză, în cadrul festivalului „Moştenirea Văcăreştilor”, 1999). De data aceasta însă, ca autoare a unor poveşti savuroase, din volumul (în pregătire) „Păstorul poveştilor”. Parte dintre acestea au fost incluse şi în antologia „Poveştile de la Bojdeucă”, Iaşi, 1999.

Ca să scrii poveşti, trebuie să fii un împătimit cititor de poveşti şi un foarte bun „degustător” al lor. Ceea ce, desigur, Simone Györfi se dovedeşte a fi. Apelând la inventarul uzual al temelor, motivelor, personajelor şi procedeelor proprii basmului tradiţional, ea dă creaţiilor sale „sare şi piper”, pe gustul contemporanilor, prin elemente specifice realităţilor actuale. Dedicat celor doi fii ai săi, Gheorghe şi Grigore, volumul debutează cu „Păstorul Poveştilor” (remarcabilă metaforă!), o poveste vie, cum o numeşte personajul – narator, adresându-se ascultătorilor/cititorilor. Este o poveste vie, fiindcă, ilustrează drumul POVEŞTII:

„Dragii mei, am să vă spun acum o poveste foarte ciudată, despre ceva ce mi s-a întâmplat şi mie, şi altora şi n-o să vă ocolească nici pe voi. Pentru că este o poveste vie.” Cu aceste

cuvinte începe povestea. Pentru ca, la sfîrşitul ei, copiii să fie avertizaţi:

„Şi-o să vină vremea cînd şi voi, dragii mamii şi mândruţii tatii, o să vă aşezaţi lângă copiii şi nepoţii voştri şi vă vor privi cu ochii împăienjeniţi de somn aceia şi vor şopti:

- Spune o poveste...”

Aşadar, POVESTEA curge, neîncetat, de la bunici, la părinţi şi nepoţi, într-o spirală fără sfârşit, a generaţiilor ce se succed; ducând cu ea zâne şi feţi-frumoşi, babe şi moşi, balauri, dragoni, babe-hârci, sfinte Vineri, tot cortegiul de oameni, dihănii şi plante, personaje care abia aşteaptă să fie înviate în faţa ochilor uimiţi ai cititorilor, ori în auzul avid de alte şi alte întâmplări captivante, al ascultătorilor.

Construcţia poveştilor Simonei Györfi o respectă pe cea a basmelor populare, acţiunea fiind structurată pe baza unui subiect punctat de cunoscutele formule, care capătă aici un aspect original. Formula de început a basmului „O poveste ca toate poveştile” este: *„A fost odată aşa.”* Formule mediane: *„Şi trecu o zi.”*... *„Şi mai trecu o zi.”*... *„Şi sosi ziua cea mare.”* Iar formula finală:

„Şi uit-aşa se termină povestea mea. Că şi cea mai poveste s-a-ncheiat în şase zile. Şi-n a şaptea s-a odihnit.

La bună vedere!”

Tema abordată este, în general, cea universală, a luptei dintre bine şi rău. Personajul principal, ajutat de prieteni proveniţi din lumea oamenilor, din cea a animalelor, a gâzelor, a plantelor (în urma unor fapte bune, pe care el însuşi le-a săvârşit, dovedindu-şi faţă de ei caracterul frumos), dar şi din lumi fantastice, urmează, odată plecat de acasă, un drum iniţiatic, în care are de înfruntat numeroase capcane şi primejdii. După cum e de aşteptat, va fi învingător. Planul realului şi cel al fantasticului se întrepătrund; la fel se petrece şi cu planurile temporale şi cele spaţiale. Nu lipsesc cifrele simbolice, nici obiectele cu puteri miraculoase. Uneori, povestea capătă caracter parabolic, „didactic”, aşa cum se întâmplă cu „Doi feciori ca doi sori”. Cei doi fraţi pleacă în căutarea tainei tinereţii veşnice, pe care-ar vrea s-o aducă pentru „mămuţa şi tătuţu”. În final, înconjuraţi de nepoţi, află că taina se află în ei înşişi.

Pe aceste „schelet” tradiţional, prind viaţă poveştile Simonei Györfi. Ele sunt de o remarcabilă originalitate, prezentă

în nenumărate aspecte, începând cu titlurile alese („Făt-Frumos, fiul vacii”, „Doi feciori ca doi sori”, „Făt-Frumos papă-lapte” etc.), continuând cu numele şi supranumele personajelor (Prinţesa Nas-Oranj, primul fecior de-mpărat, cel cu noroc la-mbăiat, Xpătrat, Radical, Sugărel) ş.a.m.d. Intriga, punerea în scenă a momentelor subiectului, plasat uneori în contemporaneitate (nu lipsesc calculatorul, jocurile pe calculator, referirile la cosmos, invocarea unor nume precum cel al lui Einstein şi a unor teorii ştiinţifice), umorul, prezent în toate aspectele sale (de situaţie, de caracter, de limbaj), le conferă originalitate şi individualitate. Autoarea jonglează nonşalant cu elemente aparent incongruente, cum ar fi, de exemplu, limbajul popular (cuvinte şi expresii neaoşe, care au dulceaţa şi farmecul vechimii) combinat cu limbajul modern, ce ţine de cea mai „actuală” modernitate şi cu simpatice, năstruşnice invenţii lexicale: eroul principal „încălecă iavaş (doar nu-i dai timp patrupedului să se răzgândească). Calul nihăi… şi porniră vâjâind. Lui Gheorghieş i se cam lăsau pleoapele. (Din cauza vitezei, nu de alta, măi einsteinilor!” La un moment dat, calul se declară nedumerit:

- „*De fapt, încotro voiai s-o apuci, stăpânuş, că am cam dat în beţia vitezei şi am uitat să te întreb?*” („O poveste ca toate poveştile”).

Acelaşi Gheorghieş este prezentat ca „primul fecior de împărat, cel cu noroc la-mbăiat”, din raţiuni uşor de înţeles, dacă… ni se explică:

„*Ştiu, ştiu, cel de-al treilea, şi-aşa mai departe. Dar ce să fac dacă eu n-am decât doi. Şi primul e numai bun de poveste. Holtei, aşa. Trei ani. Gheorghe. Că celălalt e încă fecior de ţâţă. Sugărel. N-are treabă cu ozeneuri, teleportări, haiducie dulce şi xene şi herculi. Aşa că Gheorghele rămâne.*”

Aşadar „Gheorghele” va fi cel ce va avea de înfruntat nenumărate încercări , cum ar fi „*ropot mare de pistoale. Avioane, Tancuri. Fâsuri.*” Când protestează: „*io-s pacifist… numai cu pistolul de lipit am treabă*”, îi cad în cap „*stânci colorate, legate două câte două.*” Dar „*bune şi jocurile electronice la ceva*”, depăşeşte toate primejdiile, dovedindu-şi destoinicia şi vitejia. Ba chiar reuşeşte să-l elibereze pe tizul său, balaurul Gheorghe, care se pomenise legat fedeleş într-o zi, când „*au venit doi şi i-au zis: n-are poporu’ minte, n-are poporu’*

linte. Ia stai mătăluţă aici şi păzeşte. Că de popor ne ocupăm noi.” Odată cu balaurul, au fost eliberate „*cărţi, manuscrise, foi şi foiţe, pierzându-se în cele patru zări, urmând ca fiecare să-şi găsească un stăpân.*” Mesajul umanist este clar. De altminteri, răsplata lui Gheorghieş însuşi, pentru izbânda sa, va fi … o poveste.

De mare efect sunt referinţele la personaje, situaţii şi aspecte bine cunoscute, prezente ieri şi azi şi-n toate timpurile (în viaţa reală sau în literatură). Se vorbeşte despre feciorii de împărat care ajung „*Împăraţi, şefi de stat, miniştri. Chelie, burdihan de bere, familie mare, remuneraţie mică, după buget. Brrr.*” Sau, iată un dialog şi un joc de cuvinte:

- „*Da' căluţu' n-are aripi, îşi apără Gheorghieş prietenul. El are minte.*

- Cine nu minte în ziua de azi, dădu din crengi a lehamite arborele.”

Amuzante sunt şi intervenţiile în text ale autoarei-naratoare. Când Gheorghieş îi cere calului să-l poarte ca gândul, „*că-i mai iute*”, mama – povestitoare se făleşte, bine-nţeles, cu înţelepciunea acestuia, comentând: „*Feciorul mamei. Ce mai!*” Situaţia e şi mai „*interesantă*”, când Gheorghieş, pus în dificultate, apelează nu doar la cuvintele „*vrăjite*”, cunoscute de toţi copiii bine educaţi, ci şi la … reazemul cel mai de nădejde:

- „*Tati, fă ceva! TE ROG!*”

Adresate, cum ni se sugerează în „Tăuraşul şi fiul împărătesei”, copiilor „*cuminţi şi cuviincioşi, iubitori de datini şi de poveşti din timpurile străvechi*”, având nu doar valoare literară, ci fiind şi profund educative, poveştile scrise de Simone Györfi pot fi gustate cu deliciu la orice vârstă. Drept pentru care, împrumutându-i cuvintele, vă anunţ, dragii... moşnea(n)gului: „*Am apucat şi eu niscaiva gogoaşe*” cu ocazia acestui festin literar, şi „*vi le vând oricând, pe tavă ori în gând*”. Cu precizarea f.f. importantă că nu-s gogoaşe... electorale!

SÂNZIANA BATIŞTE

Brad, 8 iunie 2012

Păstorul poveştilor

fiilor mei, Gheorghe şi Grigore

Dragii mei, am să vă spun acum o poveste foarte ciudată, despre ceva ce mi s-a întâmplat şi mie şi altora şi n-o să vă ocolească nici pe voi. Pentru că este o poveste vie.

A fost odată un bunic aşa cum ne place să fie, cu părul alb şi barba căruntă, cu ochii blânzi şi cuvintele ca mierea... Şi-avea bunicul acesta o mulţime de nepoţi , care mai de care mai iubitor de poveşti. Abia aşteptau să vină ora cea de taină a serii, când, moleşiţi după o baie bună şi inveliţi în aşternuturile proaspete, după sărutul de noapte-bună al mamei, îl vedeau strecurându-se în odaie .

- Spune o poveste, tataie, îl rugau.

Iară el se aşeza pe marginea patului şi zicea:

- Iaca spun. Cu ce să fie?

Şi se perindau prin faţa lor Feţi-Frumoşi care se luptau cu balauri cu zeci de capete, Ilene-Cosânzene cuminţi şi mai frumoase ca Soarele, dragoni păzitori de comori şi tot felul de dihănii cuvântătoare , de nici nu mai ştiau când alunecau din veghe prin porţile visului...

Şi uite-aşa trecu dulcea copilărie şi crescură nepoţeii aceia şi avură la rândul lor parte de copii care-i trăgeau de mânecă înainte de ora culcării:

- Spune o poveste, mami...

Sau:

- Spune o poveste, tati...

Şi ei se aşezau pe marginea pătuţului şi -i mângâiau pe frunte şi ziceau:

- Iaca spun. Cu ce să fie?

Şi vitejii din copilăria lor se întorceau să salveze din nou zânele cele minunate şi zmeii se luau la trântă cu Baba Hârca şi Sfânta Vinere vorbea cu dihăniile pe-nţelese, uite-aşa cum vorbesc acum şi eu cu voi...

Şi-o să vină vremea când şi voi, dragii mamii şi mândruţii

tatii, o să vă aşezaţi lângă copiii şi nepoţii voştri şi - aceia vă vor privi cu ochii împăienjeniţi de somn şi vor şopti :

- Spune o poveste...

O POVESTE CA TOATE POVEŞTILE

A fost odată, aşa.

Şi primul fecior de-mpărat, cel cu noroc la-mbăiat, îşi făcu rost de-un cal.

(Ştiu, ştiu, cel de-al treilea, şi-aşa mai departe. Dar ce să fac dacă eu n-am decât doi. Şi primul e cel numai bun de poveste. Holtei, aşa. Trei ani. Gheorghe. Că celălalt e încă fecior de ţâţă. Sugărel. N-are treabă cu ozeneuri, teleportări, haiducie dulce şi xene şi herculi. Aşa că Gheorghele rămâne.).

Şi deci Gheorghieş îşi construi un cal breaz dintr-un număr impar de cuburi de diferite mărimi (că aşa aduce noroc) şi-l scărpină după urechea stângă.

Şi calul întrebă:

- Cum să te duc, stăpâne, ca vântul sau ca gândul?

- Negociem, negociem, spuse voinicul şi îşi vârî vârful degetului în colţul gurii, dar numai aşa, de amorul artei. Apoi spuse:

- Cu gândul, cu gândul. Că-i mai iute.

(Feciorul mamii. Ce mai!)

Şi-ncălecă iavaş. (Doar nu-i dai timp patrupedului să se răzgândească.) Calul nihăi în stânga, îşi scutură coama în dreapta, bătu cu copita în pereţii castelului (tot din cuburi, mai e nevoie să vă spun?) şi porni vâjâind. Lui Gheorghieş i se cam lăsau pleoapele. (Din cauza vitezei, nu de alta, măi einsteinilor!)

Undeva în Cosmosul îndepărtat, calul se opri să-şi tragă sufletul, înghiţi în fugă un şomoiog de flăcări din cuptorul cometelor şi-şi întoarse botul spre viteaz:

- De fapt încotro voiai s-o apuci, stăpânuş, că am cam dat în beţia vitezei şi am uitat să te întreb?

- Măi căluţule, căluţule, îl admonestă feciorul de-mpărat şi-i netezi coama zburlită. Păi, stai să vedem.

- Mergem să eliberăm prinţese din ghearele urâtului?, se entuziasmă pegasul.

- Ne, răspunse Gherghieş, gravă eroare tactică. Toţi feciorii de-mpărat asta fac. Şi uite-i unde-au ajuns. Împăraţi, şefi de stat, miniştri. Chelie, burdihane de bere, familie mare,

remuneraţie mică, după buget. Brr.

- Păi atunci?

Şi stătură amândoi şi se gândiră. Şi se gândiră.

Şi trecu o zi.

A doua zi, tot pe-nserat, aşa, lui Gheorghieş îi licăriră ochişorii.

- Calu' tatii, de când n-am mai fost noi în pădurea secu-lară? Doar ştii că acolo se întâmplă tot felul de minuni?

- Îh, aprobă calul. Încalecă, stăpânuş. Că acuşi ne teleportăm.

- Lasă asta, spuse feciorul de-mpărat. Că am rău de dezmembrări la nivel molecular. Electroni, neutroni, chestii. Ce ţi-e şi cu fizica asta. Niciodată nu ştii de unde să te aduni. Ia-o mai moale.

Aşa că eroul nostru îşi lăsă calul în buiestru şi acesta îl purtă legănat în şaua sa, până adormi. (Că toţi Gheorghieşii adorm seara. Depinde doar de lungimea poveştii.)

Şi mai trecu o zi.

Şi uite tot aşa, pe-nserat, ajunseră şi înaintea pădurii secu-lare. Ce mai strălucire! Ce mai etalare de forţă! Ce mai! Numai că, vezi, gardul dimprejur nu se prea arăta iubitor de oaspeţi. Şi nicăieri o portiţă, ceva.

Gheorghieş coborî din ea, se scărpină în cap cu al treilea deget de la mâna dreaptă (acela cu "ăsta face plăcinţele") şi strigă:

- Nene! Nene !

Ca prin farmec, din dosul unui arbore secu-lar se iviră două capete. Unul din stânga şi celălalt din dreapta. Şi acela din stânga avea ochiul din dreapta legat ca un pirat (sau haiduc, că piraţii nu navighează printre pomi. Cel mult printre stâlpii de telegraf. Şi numai după o butelcuţă de rachiu. Sau şliboviţă. Sau palincă. In sfârşit.) Şi acela din dreapta avea ochiul din stânga petrecut cu o năframă de mătase. Cu firitisuri. Şi amândoi spuseră-ntr-un glas:

- Ce-i, bre?

- Neneilor, se rugă Gheorghieş. Vreau şi eu înăuntru. Cu căluţu' cu tot.

- I-auzi-l, mă Xpătrat, pufni capul legat cu basma.

- Îh, răspunse piratul. (Că era mai scump la vorbă.)
- Negociem? propuse pegasul.
- Întreabă-l pe Radical, se spălă Xpătrat pe mâini. Eu n-am timp. Şi dispăru.
Viteazul se-ntoarse spre piratul cu basmaua.
- Nene, TE ROG. (Vezi bine, ştia de la mama că asta-i un fel de vrajă. Ca şi "deschide-te, Sesame".)
Mustaţa lui Radical tremură a râs, dar numai un pic.
- Nu pot, măi ţânc. Întâi trebuie să treci probele.
- Care probe?
- Păi alea, ca-n orice poveste. Însă numai mâine. Că azi am închis pentru vizitatori.
- Aşa, aşa, se auzi şi vocea dogită a lui Xpătrat. Ia mergi mătăluţă colo alături, în labirint. Şi te odihneşte. Şi mai vino înapoi şi în altă zi. Dar tot pe-nserat, aşa.
Şi cu asta, basta.
Gheorghieş îşi întoarse a lehamite pegasul.
- Hai, mârţoagă. Unde-o fi labirintul ăla?

(Nu mai trebuie să vă spun că labirintul apăru numai odată cu ivirea zorilor, când fi-meu sări sprinten din pătuţ, împrăştiind pe duşumea cutia de cuburi. Şi din nou păşi în poveste.)
- Vai, vai, chiţăi şoricelul. M-am pierdut, m-am pierdut! Ce mă fac? Chiţ!
Viteazul plonjă spre colţul întunecat, apoi se ridică victorios, purtând în pumn şoricelul înspăimântat.
- Bun şi rugbiul la ceva, comentă el vesel. Ce-i, fârtate?
- Aoleo, viteazule, se văicări şoricelul. Tu eşti mare şi tare. Pe când eu. Dă-mi drumul, ajută-mă să-mi găsesc gaura şi poate-ţi voi fi şi eu de ajutor într-o zi! (Că şi minciuna-i vorbă.)
Gheorghieş puse cu grijă şoricelul în buzunarul de la piept şi încălecă din nou.
- Ţine-te bine, Codiţă. Găsim noi gaura aia.
Şi aşa şi făcu. Ce-i drept, între timp rătăci binişor printre pereţii labirintului. Dar avea o inimă bună. Ghinion.
Şoricelul îi dădu o mustaţă.
- Ai mare grijă de ea, îl dăscăli pe viteaz. Că-mi mai trebuie. Când îi fi având nevoie de mine, suflă şi-ai să vezi că vin, cât ai bate din palme.
Mai merse eroul nostru cât merse, ocoli în stânga, se lovi de

zid în dreapta, până ameţi. Şi sub un felinar văzu un fluture. Se aplecă şi-l culese cu luare-aminte.

- Vai mie, şopti fluturele. Mi-am ars aripioarele. Mi-am julit picioruşele. Ce mă fac? Cum ajung înapoi la aleasa inimii mele? Şi privi cu jind.

Mai e nevoie să vă spun că Gheorghieş pică din nou de fraier? Şi după ce-l depuse pe fluturaş alături de fluturica sa, aceasta spuse:

- Ai o inimă de aur, viteazule. Şi scutură niscaiva praf de pe aripi. Ţine-l bine şi suflă când îi da de necaz. Şi-ai să vezi că te-om ajuta şi noi.

Merseră ce mai merseră, de văzură chiorâş de atâta privit în ecranul calculatorului . Ocoliră şobolani şi strigoi, se căţărară pe funii, sus-jos, supseră licoarea-vieţii din grote ascunse şi dădură de hartă. Când să se aplece după manuscrisul cel preţios, ropot mare de pistoale. Avioane. Tancuri. Fâsuri.

- Ho, răcni Gheorghieş. Parcă nu fuse vorba de aşa ceva! Că io-s pacifist. Numai cu pistolul de lipit am treabă.

- Bine, zâmbi îngăduitor labirintul. Fie cum vrei. Am eu ac şi de cojocul tău, viteazule.

Şi de unde nu începură să cadă, din senin, stânci colorate, legate între ele două câte două, taman în capul eroului nostru.

- Aici ţi-i sfârşitul, chirăi labirintul.

- Aş, râse Gheorghieş. Ce ştii tu?

Şi se-ntoarse, şi se suci, le pocni şi le dărâmă, până ce stivui toate stâncile şi îşi făcu loc. Cu punctaj maxim. Bune şi jocurile electronice la ceva.

- Dai harta sau sting ecranul?

- Ăsta-i şantaj, mârâi învinsul. Ia-ţi harta şi mai scuteşte-mă.

Şi deci scăpă cu bine viteazul nostru şi din încercarea asta. La intrare îi găsi pe Xpătrat şi pe Radical jucând zaruri.

- Cum a fost? întrebă Xpătrat curios. Că-n lumea mea toate-s drepte, fără ocolişuri. Ştii, unu şi cu unu fac totdeauna...

- Ai adus? îl întrerupse Radical.

- Îhî, spuse voinicul. Dar am ostenit. Şi adormi buştean.

A doua zi îi găsi pe cei doi piraţi tot acolo. Că matematica nu te lasă la nevoie.

Să vezi minune!

Cum se ivi colţul manuscrisului din buzunarul lui Gheorghieş,

cum începu să se lumineze totul în jur şi să strălucească. Copacii înmuguriră şi înfloriră. Jivinele se prinseră-ntr-o horă a-nfrăţirii. Păsărelele organizară un concert ad-hoc. Până şi soarele pădurii secu-lare catadicsi să apară, zâmbind, deasupra unui luminiş. Ce mai. Ca-n poveste.

Gheorghieş simţi botul căluţului între coaste.

- Ai grijă, stăpânuş. Ăştia vor ceva de la tine. Prea mult tam-tam. Prea multe artificii. Prea de tot.

- Bună vremea, viteazule, răcni cel mai secu-lar arbore din pădurea secu-lară. Xpătrat şi Radical dispărură ca prin farmec. De când te aşteptam!

- Da' ce-am făcut?

- Încă nimic, susură un izvoraş. Dar stai pe-aproape.

- Ţi-a luat-o-nainte faima, şuieră arborele. Zi-i pegasului să-şi înfoaie aripile şi urmaţi-mă. Şi-şi scoase rădăcinile din pământ, îndepărtându-se grăbit.

- Da' căluţu' n-are aripi, îşi apără Gheorghieş prietenul. El are minte.

- Cine nu minte în ziua de azi, dădu din crengi a lehamite arborele. Hai că mi-i degrabă. Şi pe-aici ţi-i drumul.

Nu-i rămăsese eroului nostru altceva de făcut decât să-l urmeze. Şi uite-aşa străbătură pădurea, aplecându-se pe sub crengi, strecurându-se printre liane, ocolind rădăcini şi cioturi. Şi-ajunseră-ntr-un târziu la o grotă. Şi ce mai dihanie de balaur proptea cu spatele-i imens intrarea! (Gheorghe, şi ăsta. Că a fost un an bun pentru gheorghi.) Patru capete avea, fiecare de altă culoare: roşu, galben, albastru şi verde. (Nu vă spusei că numai culorile astea le au cuburile lui fi-meu?)

- Ce frumos eşti, nene, îl admiră Gheorghieş. Ce solzi mândri! Şi ce gheare puternice! Şi ce frunte înaltă!

- Şi ce folos? icni balaurul. Sunt legat aici, la blestemata asta de intrare. Şi-aici am să mor. Şi-şi zăngăni nefericit lanţurile.

- Noi nu ştim., şuieră arborele.

- Dar ştim pe cineva care ştie, şoptiră firele de iarbă.

Şi vântul îi suspină abia auzit la ureche: "Sfânta Vineri. Sfânta Vineri".

- Hai, viteazule, traseră de el cu toţii într-un glas, vânt, floră şi faună. Vino, dragule.

Dar lui Gheorghieş i se cam lipeau genele.

- Mâine, mai apucă el să şoptească. Şi mâine e o zi.

Şi sosi ziua cea mare.

Inainte de a-şi încăleca bidiviul, eroul nostru se mai întoarse odată de la marginea luminişului.

- Da' de ce te-au legat, nene? Ai fost rău? Ai furat prinţese pesemne, ori ai pârjolit niscaiva cetăţi!

- Aş, pufni jignit balaurul Gheorghe. Vai de mine. Mă vezi cu vreo sclifosită din alea? Care nici praful nu-l şterge fără o hoardă de servitori? Cât despre cetăţi, prefer ozonul pădurii secu-lare.

Şi îşi propti spatele de intrare. Solzii verzi-argintii scoaseră un clinchet jeluitor.

- Eu şi cu Prometeu...

- A, se lumină Gheorghieş. Nenea cu flăcările!

- Vezi tu, şopti balaurul Gheorghe, sunt flăcări şi flăcări. Te-ncălzesc pe dinafară, şi uneori şi pe dinăuntru.

- Aşa cum mă-ncălzeşte pe mine, când mă alină mami?

- Aşa, viteazule. Şi flăcările cele de dinăuntru nu se ostoiesc niciodată.

- Balaurul Gheorghe trimitea serile câte-o poveste pentru fiecare copil, şuieră arborele. Dar acum, gata!

- Gata povestea?, se sperie Gheorghieş. Şi se trase mai aproape.

- Aş! Stai să vezi. Mă desfătam şi eu în tihnă cu cărţile şi manuscrisele mele dragi. De-aici din grotă. Rarităţi, unul şi unul. (Că-n ziua de azi se poartă video. Şi desene animate.) Şi-au venit doi, aşa, într-o zi şi mi-au spus: n-are poporu' minte, n-are poporu' linte. Ia stai mătăluţă aici aşa şi păzeşte-te. Că de popor ne ocupăm noi. (Nu-i asta cea mai minunată dintre lumi?)

- Cu toţii am încercat să-l ajutăm, susură pârâul. Dar nu mai poate să zboare. Nu-l vezi? Nici să se înalţe de la pământ nu mai e în stare!

Iarăşi porni feciorașul nostru. (Ce mi-e un şoarec, ce mi-e un balaur!) Merse ce merse şi-ajunse la o răspântie. Şi pe fiecare braţ al crucii scria cu var proaspăt: "Spre Sfânta Vineri" (Cea mai sfântă sfântă dintre toate. Că după ea urmează binecuvântatele Sâmbătă şi Duminică.) Aşa că viteazul se scărpină în creştet şi se aşeză, despăturind bocceluţa cu mâncare. Şi-nghiţea el, şi-nghiţea căluţul. Când deodată apăru o bătrânică.

- Bună vremea, viteazule!

- Săru' mâna, răspunse cuminte Gheorghieş. (Copilul mamii. Încă puţin şi are şapte anii de acasă.) Pofteşte şi matale! Şi-ntinse ujina spre babă.

- Ai inima bună, văd, spuse aceasta. Şi nici curajul nu-l ţii în nădragi, de te-aventurezi pe-aici, unde nici poştaşul nu vine.

- O caut pe Sfânta Vineri. Ştii cumva pe unde umblă?

- Poate, surâse baba. Dacă-mi păzeşti oiţele, îţi spun.

Şi-i întinse o bocceluţă:

- Ai grijă că-s cam nărăvaşe!

Şi fum se făcu.

Gheorghieş deznodă bocceluţa şi ce să vezi! Oiţele babii erau tocmai literele din alfabet. Odată ce săriră din palma viteazului şi se-mprăştiară cât-colo. Ia-le de unde nu-s. Parcă mai poţi stăpâni literele, odată ce le-ai dat drumul?

Se aşează eroul nostru pe marginea şanţului şi-şi luă capul între mâini.

- Aoleo, ce-am făcut, ce-am făcut, boci el. Cum să mă-ntorc acum cu pumnul gol?

- Stăpânuş, stăpânuş, îl înghionti căluţul. Nu te mai văicări. Ai ajutat pe alţii, alţii te-or ajuta la nevoie. Adu-ţi aminte de şoricel!

Suflă Gheorghieş peste mustaţa primită în dar şi unde nu apăru din cele patru zări puzderie de şoricei, de se-nnegură cerul de cenuşiul lor.

- Las' pe noi, chiţăiră ei. Nu-i gaura aia de şoarec în care să nu le dibuim.

Şi-ntr-adevăr, peste un timp le-aduseră legate fedeleş.

- Mulţumesc, Codiţă, spuse viteazul.

- Suntem chiţi, chiţăi şoarecele.

Şi se răspândiră cât-colo.

Nu mult după aceea se întoarse şi baba.

- Le mai ai, le mai ai? se interesă cu zâmbetul pe buze.

- Ia-le tanti şi ţi le ţine, că eu am albit de grija lor, spuse viteazul şi-i întinse bocceluţa.

Baba privi înăuntru şi iată că literele se prinseră în horă şi se aşezară şirag la gâtul ei.

- Sfânta Vineri, citi Gheorghieş. Păi, mata ai fost!

- Târgu-i târg, zâmbi baba. Cere-mi ce vrei.

- Pentru mine nimic, că mă descurc, zise voinicul. Pentru mămuca şi tătuca numai bine. Iar pentru mezin, lapte din

belşug, să ajungă şi el ca mine.
- Păi atunci de ce m-ai căutat, fecioraş?
- Asta-i altă poveste, zise Gheorghieş. Stai să vezi. Şi-i înşiră toată tărăşenia.
- Of, of, puiul babii, spuse Sfânta Vineri, n-am cum să te ajut.
- Dar...
- Ştiu, ştiu, însă vezi mătăluţă, dacă eşti cel chemat să-l eliberezi din cătuşe pe balaurul Gheorghe, o vei putea face numai cu bunătatea inimii tale. Iar dacă nu, nu. Atât am avut să-ţi spun.
Şi dispăru.
Gheorghieş răsuflă cu năduf, apoi, ce să facă? Îşi încălecă bidiviul şi făcu cale-ntoarsă.
Cu toţii-l aşteptau în jurul balaurului cel trist. Şi-acesta-l privi cu speranţă.
- Acum ce mă fac, gândi viteazul.
- Stăpânuş, îl îmboldi calul, cum mai făcuse şi altă dată. Mai ai praful de fluture. Ce te costă să-l foloseşti?
Şi băgă voinicul mâna în sân şi scoase praful învelit în băsmăluţă. Dar ce să vezi? Când s-o desfacă, se stârni un vânt şi tot praful se risipi. Bietul Gheorghieş, mai să plângă de necaz! (Îşi închise ochii aşa, strâns, şi o lacrimă fierbinte se prelinse pe obrăjorul lui: Tati, fă ceva! TE ROG!)
Şi dintr-odată auzi jivinele chiuind vesele. Întredeschise ochii şi, minune! Balaurul Gheorghe se eliberase din cătuşe şi plutea laolaltă cu păsările în înaltul cerului. Fâl-fâl, auzi viteazul şi balaurul coborî graţios lângă el.
- Iţi mulţumesc, voinice, că m-ai eliberat, şopti el cu recunoşinţă.
- Mă bucur, i-o-ntoarse Gheorghieş. Dar nu-mi spui şi mie cum am făcut-o? Că tare aş vrea să ştiu!
- Praful, praful fermecat cu care mi-ai presărat aripile! M-a făcut din nou uşor ca un fulg! Priveşte!
Se-nalţă chicotind, apoi coborî iar. Şi asta nu e tot, spuse el fericit. Ţi-aminteşti de cărţile de care ţi-am povestit? Ia uite!
Gheorghieş privi spre grotă şi văzu uimit cum, odată cu stolul de păsări, se-nălţau spre cer cărţi, manuscrise, foi şi foiţe, pierzându-se în cele patru zări.
- Fiecare îşi va căuta un stăpân, iar eu am să le vizitez din când în când, să văd dacă le merge bine, mai spuse balaurul

Gheorghe. Uite, asta e pentru tine.

Şi-i întinse o cărticică. Praful de fluture mai strălucea încă pe coperta ei.

Gheorghieş o deschise cu grijă şi citi:

"O poveste ca toate poveştile. A fost odată, aşa. Şi primul fecior de-mpărat, cel cu noroc la-mbăiat îşi făcu rost de-un cal."

- Oh, spuse el, fericit. Mulţumesc.

Şi uite-aşa se termină povestea mea. Că şi cea mai poveste s-a-ncheiat în şase zile. Şi-n a şaptea s-a odihnit.

La bună vedere!

Doi feciori ca doi sori

A fost odată ca niciodată un om şi femeia lui. Harnici şi aşezaţi la casa lor, nici prea săraci, dar nici prea bogaţi, aşa cum se cuvine. Şi tare şi-ar mai fi dorit şi ei copii. Dar binecuvântarea aceasta de la Domnul îi ocolea. Şi cum anii treceau, omul acela devenea tot mai tăcut şi mai morocănos, iar nevasta lui tot mai necăjită. În serile de vară se aşezau pe laviţa din pridvor şi ascultau zgomotele de pe uliţă: râsete de copii, ciondăneli de îndrăgostiţi... Şi omul tăcea cu pipa în gură, iar femeia suspina cu dor, ştergându-şi pe furiş ochii, zicând:

- Oare de ce s-o fi mâniat Domnul tocmai pe noi? Că nu suntem nici haini, nici strânşi la pungă şi nici de vreo boală nu bolim. Cu ce-am greşit oare?

Şi privea cu jind peste gard la jocul copiilor. Iară omul tăcea, învăluindu-şi amarul în fum...

Azi aşa, mâine tot aşa, s-a cam săturat Domnul să-i tot audă în fiecare seară, cum se jeluiesc. Şi-l trimise pe Sânpetru, să vadă ce vor. Şi-acesta numai ce se-ntoarse o dată pe călcâie şi se prefăcu într-un moşneag şi, cum tocmai se-nsera, bătu în poarta acelora. Iară ei îl primiră cum se cuvine şi îi aşternură masa şi-l omeniră cu ce aveau mai bun. Apoi se aşezară cu toţii pe laviţă, la poveşti. Şi din una în alta, femeia tot nu se răbdă până la urmă şi-şi vărsă amarul din inimă în faţa moşneagului. Iar omul ei tăcea şi dădea din cap a încuviinţare.

Se duse Sânpetru înapoi şi Domnul îl întrebă:

- Umblat-ai cu folos, Petre?

- Umblat, Doamne.

Şi-i povesti ce-a văzut şi ce-a auzit. Şi Domnul zise:

- Să le fie lor după voia inimii.

Şi uite-aşa se întâmplă de născu femeia, la soroc, frumuseţe de fecior, apoi, peste vreun anişor, încă unul. Gheorghieş cel mai mare, Grigoraş cel mai mic. Nu mai era casa goală, râsetele şi zbenguielile şi păruielile frăţeşti umpleau ograda din zori şi până în noapte. Femeia era iarăşi veselă ca o ciocârlie, iar bărbatul se juca cu pruncii, învăţându-i încetul cu încetul toate cele ale gospodăriei. Trecură anii, crescură feciorașii. Însă o

dată cu ei, crescură şi părinţii, numai că în jos, către bătrâneţe... şi se pomeni o dată femeia suspinând lângă umărul bărbatului:

- Multă bucurie şi viaţă ne-or adus pruncii, măi bărbate, dar tare mi-i teamă că n-om apuca să-i vedem gospodari la casele lor, că bătrâneţea nu iartă pe nimenea...

Se-ntâmplă că Gheorghieş îi auzi şi tare se-ntristă. Îl căută pe Grigoraş şi-i spuse:

- Frate, uite ce-i. Eu plec în lume. De-oi avea noroc, oi afla izvorul vieţii şi-oi aduce pentru mămuca şi pentru tătuca dintr-însul. Tu să rămâi acasă, de mi se întâmplă ceva, să le fii sprijin .

Grigoraş se sminti împotrivă-i şi spuse:

- Ba plec eu, rămâi mata la gospodărie, că eşti mai vrednic.

Şi uite-aşa se tot ciondăniră şi se tot certară trei zile încheiate. Până la urmă se-nţeleseră să purceadă amândoi la drum, să izbândească măcar unul dintre ei.

Amarnic plânse femeia, grozav se mai necăji bărbatul când aflară hotărârea lor, dar nu fu chip să-i întoarcă din drum. Le deteră dar la fiecare câte o traistă cu de-ale gurii, o leacă de parale şi câte un toiag să se sprijine într-însul când or obosi. Şi plecară.

Merseră ce merseră până ce se pomeniră la o răscruce. Zise Gheorghieş:

- Alege, frate, la munte sau la câmpie?

- Alege matale, bădie, că eşti mai vârstnic, spuse Grigoraş.

Gheorghieş o luă spre munte şi ajunse la marginea unui codru uriaş. Se tocmi pădurar într-un sat, zicându-şi:

- În lung şi-n lat am să-l străbat şi-n a vieţii izvorul am să-mi scufund ulciorul, pentru mămuca şi pentru tătuca.

Dar zilele treceau şi izvorul acela nu se lăsa descoperit. După un timp Gheorghieş îndrăgi la o horă fata unui gospodar, o ceru după datină şi se însură cu ea. Iară nevasta îi dărui mândreţe de copii, un băiat şi o fată. Şi uite-aşa se făcu de uită cu totul pricina care-l mânase la drum...

În acest răstimp Grigoraş, cel care o luase spre câmpie, ajunse într-un oraş mare. Cătă în stânga, cătă în dreapta şi gândi:

- În lung şi-n lat am să-l străbat, n-a tăinui oraşul a vieţii izvorul! Şi-am să iau dintr-însul pentru mămuca şi pentru tătuca!

Însă timpul trecea, traista cu de-ale gurii se golea, buzunarul

aşijderea, aşa că mezinul nostru fu nevoit să intre slugă pe lângă un meşter ceasornicar. Acesta îl văzu băiat de treabă, harnic şi săritor şi îndrăgindu-l, îl şcoli şi-l învăţă meserie laolaltă cu copiii săi. Când crescu, se însură cu fata meşterului şi aceasta îi dărui o pereche de gemeni, frumoşi şi vioi, veseli şi jucăuşi, de pieri şi din capul lui Grigoraş pricina care-l mânase de-acasă, ca fumul.

Dar într-o bună zi, privindu-şi odraslele cum se joacă în curtea casei, îl năpădiră amintirile de-i deteră lacrimile.

- Aoleo, se jelui el nevesti-si, cum de-am putut să uit de mămuca şi de tătuca şi nu m-a înghiţit pământul de ruşine? Pregăteşte copiii, pune mâncare în desagă şi la drum, femeie, că n-am odihnă până când nu le -oi cere iertare!

Şi plecară la drum.

Când să se apropie de răscrucea cu pricina, ia ghiciţi cine cobora de către munte? Nimeni altcineva decât Gheorghieş, cu familie cu tot. S-au îmbrăţişat cei doi fraţi, şi-au povestit câte nu li s-au întâmplat de când nu s-au mai văzut, apoi au pornit împreună mai departe. Grigoraş se opri la marginea satului şi zise:

- Frate, frate, mult a trecut de când ne-am legat să aducem apă din fântâna tinereţii mămuchii şi tătucăi! Tare mi-e teamă să nu fi întârziat prea mult!

Şi păşiră pe uliţă cu strângere de inimă.

Dar ce să vezi? Acolo şedeau cei doi bătrânei, pe laviţa din pridvor, mână în mână, cum i-au lăsat la plecare! Ş edeau acolo, mână în mână şi cătau cu ochii obosiţi de-a lungul uliţei...

Doamne, cum s-au mai aruncat cei doi fraţi la picioarele lor şi cum s-au mai rugat să le fie iertată neizbânda! Şi cu câtă părere de rău şi-au plecat capetele peste mâinile lor trudite ! Şi cum să nu ierte un părinte pe copilul său întors din depărtări!

Atunci cei doi tineri îşi luară nevestele de mână şi le aduseră în faţa lor, apoi puseră nepoţii pe genunchii lor, mândri nevoie mare de odrasle.

Şi să vezi minune! Cum se desfătau cu sporovăiala nevinovată a pruncilor, cutele adânci lăsate de vreme începură să se retragă, privirea să se limpezească, oboseala din trup să dispară... Cei doi bătrânei întinereau văzând cu ochii!

Şi zise Gheorghieş:

- Măi frate, da' proşti mai suntem! Iaca, tot timpul am purtat

înlăuntrul nostru taina tinereţii veşnice!

Şi, privindu-i pe cei doi cum se bucurau şi cum se desfătau înconjuraţi de fiii şi de nurorile şi de nepoţii lor, iaca aşa vă zic şi eu vouă: cu toţii purtăm în noi izvorul tinereţii !

La bună vedere!

FĂT FRUMOS, FECIORUL VACII

Pierdute-n negura vremilor sunt acele întâmplări pe care vreau să vi le istorisesc. Aşa cum se perindă anotimpurile, unul după altul, în iureş neostoit, aşa cum trec anii, de-mi pare-a fi fost ieri, când mama, binecuvântat fie-i numele, m-a purtat de mână în întâia mea zi de şcoală, aşa trece şi viaţa, frunză hoinară în calea timpului neîndurător…

Demult, tare demult, trăia, într-un ţinut îndepărtat şi răscolit de războaie, un împărat şi nevasta lui. Şi era viteaz împăratul şi mare la suflet, cinstit de supuşi, onorat de potrivnici. Dar mai iubită de toţi era împărăteasa, frumoasă ca un trandafir în miezul zilei, veselă, ca un pui de prihor toată ziua, îngrijind binevoitoare de tot ce mişca în jurul ei, fie acela om, sau dihanie necuvântătoare.

Un singur om n-o avea la suflet pe împărăteasă. Şi acela era tocmai vel-vornicul curţii împărăteşti. Se zvonea despre el – şi doar nu iese foc fără fum – că ar fi legat cumetrie cu Scaraoţchi şi şi-ar fi vândut sufletul pentru puterile întunericului. Tare-ar mai fi dorit vel-vornicul să-şi căpătuiască fata tocmai cu împăratul! Nu-i vorbă, era şi aceea frumoasă şi isteaţă, dar cu dragostea nu te poţi lua la întrecere! Dar vel-vornicul era un om răbdător…

Şi nu trebui să aştepte prea multă vreme. Veni veste că împăratul vecin strânge oştire în cruntă pornire de război. Sunară dar goarnele în toată ţara şi se adunară vitejii, de nu vedeai în jurul curţii împărăteşti decât oşteni şi corturi şi care de luptă… Se-ntâmplă tocmai atunci ca împărăteasa să rămână grea. Alergă să-i dea de veste împăratului, tocmai atunci, când acesta încăleca în fruntea oştirii. Şi plecă acela cu sufletul greu de grija nevestei, după ce-o încredinţă vel-vornicului.

Nici că-şi găsise unul mai potrivit!

Trecu o zi, trecu o lună, trecură trei, veneau veştile cu greu de pe câmpul de bătălie… Cu cât i se apropia sorocul, cu atât mai tăcută era împărăteasa, roasă de vorbele cu subînţeles şi de leacurile vornicului. Şi simţind ea că acesta se pregăteşte

de vreo fărădelege, se furişă noaptea din iatac şi se ascunse tocmai în colţul cel mai îndepărtat al grajdului. Şi găsi acolo o văcuţă de lapte care tocmai îşi hrănea tăuraşul. Şi născu mândreţe de fecioraş înainte de răsăritul soarelui, îl îmbăie în lacrimi şi-l şterse în mătasea părului ei de aur… Apoi îl înfăşură cu dragoste în plăpumioară de in curat şi-l culcă la ugerul vacii.

Dimineaţa năvăli vel-vornicul în iatacul împărătesei, cu o falcă în cer şi cu una în pământ. Şi, cum prinţişorul ia-l, de unde nu-i, trimise împăratului slovă că nevastă-sa şi-a ucis pruncul.

Jale mare se lăsă în sufletul împăratului, care-şi iubea soţia. Dădu poruncă să fie aruncată în cel mai întunecat beci, să nu mai vadă lumina soarelui, câte zile o mai avea. Dar nu se îndură s-o dea pe mâna călăului… Aşa că vel-vornicul, vrând-nevrând, o zăvorî pe împărăteasă într-un beci adânc, de sub fântâna cetăţii. Iară împăratul, cu timpul, îşi căută alinare în fata vornicului, însă aceasta nu fu în stare să-i dăruiască alţi urmaşi, cu toate strădaniile lui tătâne-său, cu tot.

În acest timp, fecioraşul împărătesei nimeri cum nu se putea mai bine. Vedeţi domniile voastre, văcuţa aceea sub ugerul căreia fusese lăsat, era nimeni alta, decât naşa împărătesei, care se coborâse din lumea vrăjilor pentru a o proteja de lucrătura necurată a vornicului. Să nu fi fost ea, cine ştie ce grozăvie ar fi aşteptat-o pe împărăteasă! Hotărî aşa dar că nu e timpul să-l scoată la iveală pe prunc, aşa neajutorat cum este, până n-o deveni voinic şi viteaz, neînfricat şi destoinic.

Rămase deci sub forma văcuţei şi-l alăptă şi-l griji laolaltă cu fiul ei, care luase forma unui tăuraş. Şi-i crescu pe amândoi cuminţi şi cuviincioşi, iubitori de datini şi de poveşti din timpurile străvechi. Iară când se făcură voinici-voinicei, începu să-i pună la treabă. Tăuraşul, mai voinic, se opintea din zori şi ara cu coarnele hotarul tot, cum nu-l ară ţăranul nici cu plugul! Spre asfinţit împingea carul timpului, până când răsăreau stelele pe cer, iară în boarea dimineţii suflarea lui caldă trezea soarele la viaţă… Făt-Frumos, mlădios, ca o trestie, era iute la gândire şi iscusit nevoie-mare. De-şi punea mintea, câştiga orice întrecere. Asta, dacă inima lui miloasă nu-l îndemna să se dea la o parte, pentru a lăsa şi pe altul să cunoască neasemuitul gust al izbânzii… Şi, cum crescuseră împreună, li se păru nimerit să se lege fraţi de cruce, înainte de a pleca în lume în căutarea celor scrise pentru fiecare. Iară naşă-sa încă nu suflase nici o vorbă

despre părinţii lui, chit că feciorii încercaseră de nenumărate ori s-o ia pe nepregătite. Doar la plecare îi spuse, îmbrăţişându-l drăgăstos: “Du-te, finul meu mult iubit şi-o găseşte pe cea care ţi-e menită. Când ai să priveşti în ochii ei, vei şti cine eşti.”

Porniră cei doi. Fiul zânei, sub forma unui taur (că doar se obişnuise aşa din pruncie), iară Făt-Frumos în cămeşă şi nădragi din in curat, călcând voios ţarina în opincile noi-nouţe. Merseră aşa şapte zile şi şapte nopţi, până ajunseră la o curte împărătească. Acolo Făt Frumos se tocmi ajutor de grăjdar. Iară împăratul acela avea o fată pe care o ţinea ascunsă sub şapte lacăte. Unii spuneau că e aşa de frumoasă, că se opreşte soarele pe boltă minunându-se. Alţii, că e ca Muma Pădurii, şi că numai noaptea iese din ascunzătoarea sa, iară dacă ar da cu ochii de vreunul, acela s-ar preface în stană de piatră. Doar de bunătatea ei nu încăpea îndoială. Nu rămăsese în cetate nici un nevoiaş care să nu fi fost omenit în numele ei, nici un bolnav pe care să nu-l fi îngrijit, nici un copil pribeag care să nu-şi fi găsit un loc, prin ajutorul nevăzut al prinţesei...

Cum-necum, din vorbă în vorbă, Făt Frumos simţi că-i e dragă fără s-o fi văzut, şi că fără ea el nu mai are astâmpăr în lume. Se înfăţişă înaintea împăratului şi-i spuse, cuviincios: “Mărite, iartă-mi îndrăzneala, nu mă lăsa să mor de dorul prinţesei!” Iară împăratul se aplecă şi-i răspunse, cu ochiul plin de lacrimi. “Vai ţie, fiule, şi vai mie, părinte nevrednic! Află, că fata mea-i blestemată! În timpul zilei perindă prin cotloanele beciului în chip de balaur cu şapte capete, de nu se poate apropia nimenea de dânsa! Iară noaptea se preschimbă într-un huhurez şi zboară pe la ferestrele oamenilor, ca să afle, cine are nevoie de ajutor! Vai mie, şi de bătrâneţile mele! Cui oi fi păcătuit, să nu pot lăsa greaua povară a împărăţiei, să nu mă pot bucura în tihnă de nepoţi!”

Se-ntoarse Făt-Frumos la frăţâne-său şi-i povesti totul, de-a-fir-a-păr. Şi stătură de taină până spre miezul nopţii. Atuncea se avântă feciorul zânei în înalturi şi se întoarse cu o stea strălucitoare prinsă între coarne, de părea ruptă din soarele însuşi. Şi începu să se tăvălească pe jos, pasă-mi-te, de durere. Iară Făt Frumos se puse pe pândit. Nu trecu mult, că fâlfâi o aripă, ca o adiere. Era huhurezul. Se dădu o dată peste cap şi se preschimbă în prinţesă. Se aplecă asupra taurului, încercând să-i desprindă steaua dintre coarne. Atuncea Făt-Frumos, haţ! Mai-

mai să pună mâna pe dânsa! Apucă de un pulpan al hainei, dar fata reuşi să se strecoare. Nu-i văzu decât bogăţia de păr auriu revărsându-se până la glezne. Şi înainte să dispară iar în chip de huhurez, aceasta glăsui: “Nu aşa mă vei izbăvi de blestem, viteazule! Vino în miezul zilei şi răpune balaurul în chipul căruia hălăduiesc! Când sângele balaurului se va revărsa, dezlega-se-va şi blestemul care mă ţine în lanţuri!”

La ivirea zorilor, Făt-Frumos se înfăţişă înaintea împăratului şi ceru învoire să coboare în beci, cu taur, cu tot. Văzând că nu poate să-i schimbe hotărârea, acesta îl lăsă.

De cum se închise poarta în spatele lor, simţiră amândoi răsuflarea fierbinte a balaurului. Bine că era întuneric, îţi îngheţa sângele în vine fie şi la vederea arătării aceleia monstruoase! Făt-Frumos se luă după fuioarele de foc. Şi se pregăti de luptă. Ce mai icnet, ce mai gemet! Dihonia îşi vindea scump pielea! Se trântiră şi se răsuciră trei zile încheiate, dară nici unul nu se dovedi mai vrednic! “Ascultă”, zise Făt-Frumos în zorii celei de-a patra zile. “Aşa nu ajungem nicăirea! Să ne luăm la întrecere prin puterea minţii! Te-nvoieşti?” “Mă-nvoiesc”, tună balaurul. Dar nu te încrede, Făt-Frumos, neamul meu cunoaşte toate tainele pământului!” “Atunci, spune-mi, cine sunt eu?” Balaurul răcni ca din gură de şarpe, apoi prinse a se răsuci ca un titirez, doar-doar o străpunge mintea feciorului, şi-o afla, cine este! Dar, de unde, când nici chiar acela habar, nu avea, din cine se trage?! Şi, de-atâta osteneală, de-atâta răsucire, să vezi, minune! Se sfărmă balaurul în mii şi mii de bucăţi şi, de sub solzii lui, ieşi la iveală fata de împărat, vie şi nevătămată, şi aşa de frumoasă, că întunericul se preschimbă dintr-o dată în lumină, iară pe pereţii beciului izvorî curcubeul! O luă Făt-Frumos de mână şi plecară, privindu-se cu drag, să se înfăţişeze împăratului. Iară din ochii ei azurii, citi eroul nostru tot ce vruse vreodată să ştie, înconjurat de dragostea neţărmurită a prinţesei!

Îşi luă rămas bun de la prinţesă şi-i făgădui să se întoarcă după dânsa. Apoi încălecă taurul şi acela îl purtă, cât ai clipi, tocmai în sala de tron a tătâne-său. Acela ridică ochii încercănaţi de pe hrisovul dinainte-i şi recunoscu feciorul pe care nu-l văzuse niciodată: atât de mult semăna cu împărăteasa.

Cu mare alai o scoase împăratul din beciul de sub fântână şi dădu mulţumiri Prea Înaltului, c-o ţinuse în viaţă. Iară pe vel-

vornic şi pe fata lui îi legară de coarnele taurului şi acesta îi purtă până dincolo de lume, surghiunindu-i pentru totdeauna în nepoveste. Să nu mai poată face nimănuia vreun rău.

Şi se încinse o nuntă ca-n basme, de-i merse vestea peste mări şi ţări. Prin negura vremilor, până la sufletul meu de copil îi merse vestea. Şi, privind ochii mamei, întrezăresc în ei toată duioşia naşei lui Făt-Frumos. Cine ştie, câte taine ascund privirile mamelor?!

NORIŞORUL CENUŞIU

A fost odată ca niciodată, că de n-ar fi, nu s-ar povesti, dincolo de Marea cea Mare şi dincoace de Piscuiul de Zahăr, în ţara Nourilor Balauri, un norişor. Era chiar fiul Împăratului Norilor, urmaşul acestuia la cârma ţării, însă nimeni nu-l lua în seamă. Sau, dacă îl lua, o făcea doar ca să-şi bată joc de el. În zadar era primul născut, în zadar se ostenea să se facă iubit: falnicii nouri-balauri treceau pe lângă el fără măcar să-l observe. Pentru că norişorul acesta era mic şi cenuşiu, aşa de mic, încât orice adiere îl purta de colo-colo, aşa de cenuşiu, că se putea ascunde în spatele unui şoricel, atât de neînsemnat, încât nimeni nu se ostenise măcar să îi pună un nume. Amarnic se necăjea norişorul nostru şi îşi plângea soarta cea haină, dar degeaba. Era mic şi cenuşiu şi pace!

Hoinărind odată aşa, fără ţintă prin odăile palatului, se împiedică de o sămânţă. Aceasta se răsuci dintr-o parte în alta, se întinse, căscă şi spuse cu voce somnoroasă:

- Vai, ce bine am dormit! Cine m-a trezit la viaţă?

Şi privind cu şagă la norişorul nostru, adăugă:

- Ce frumos eşti!

Norişorul se îmbujoră de plăcere şi răspunse sfios:

- Nu sunt decât un norişor neînsemnat. Tu cine eşti?

- Eu sunt o sămânţă, spuse mândră sămânţa. Apoi se întristă. Păcat că nu ştiu ce fel de sămânţă sunt. Aici e prea frig pentru mine, iar picioruşele mele-rădăcini s-ar sfărma, dacă aş încerca să mă înfing în stâncă...

Şi începu să se smiorcăie. Norişorul cenuşiu o privi neputincios.

- Nu fi aşa de tristă, spuse el. N-ai vrea să fim prieteni? Eu n-am nici un prieten... toţi râd de mine şi mă ocolesc...

- Aş vrea, spuse sămânţa şi zâmbi printre lacrimi. Prieteni pe viaţă?

- Prieteni pe viaţă!

Şi uite-aşa se făcu de se legă norişorul cenuşiu prieten cu

sămânţa fără nume. Şi lumea lor se îmbogăţi şi se întregi dintr-o dată. Sămânţa îşi găsi culcuş moale şi pufos la pieptul norişorului, iar acesta asculta cu plăcere poveştile ei. Şi era o fântână nesecată de basme şi snoave sămânţa, purtându-i în gând peste mări şi ţări, spre Feţi-Frumoşi şi Ilene-Cosânzene, vrăjitoare, zâne şi balauri, cuvântători şi necuvântători fără pereche de isteţi... Dimineţile nu mai erau însingurate şi zilele treceau de parcă ar fi fost toarse în caierul Mămucăi-Vreme înseşi...

Trecu vara cea zgomotoasă şi veselă, trecu şi toamna, falnică şi darnică în bogăţia ei, trecu şi bună parte din vijelioasa şi vitrega iarnă. În palat era cald, era bine şi norişorul nostru parcă mai pusese ceva puf pe coamă. Pe la începutul lui Făurar însă, lucrurile începură să şchiopăteze. Sămânţa părea din ce în ce mai tăcută, mai tristă şi mai înstrăinată... Într-o zi, norişorul nu se mai răbdă şi-o luă la rost:

- Ce faci, soro, că de când tot stai şi taci în buzunarul meu de la piept, ţi-am şi uitat vocea! Te-am supărat cu ceva? Eşti bolnavă, ori te mistuie vreo dorinţă năstruşnică?

- De năstruşnică e năstruşnică, oftă sămânţa. M-am visat deunăzi acasă, împreună cu suratele mele, cuibărite în căldura părintească a pământului, ocrotite de viforul iernii şi de vântoasele cele haine, care îţi îngheaţă şi sufletul. Şi era o bucurie plină de aşteptări acolo jos, plină de voci şi râsete. Fiecare dintre noi îşi închipuia ce va să vină, ce pom, ce floare minunată se ascunde sub scoarţa lui zbârcită... Şi cu toţii purtam neasemuitele poveşti ale neamului nostru, moştenite dintotdeauna, duse mai departe din tată în fiu şi pe care năzuiam şi noi să le sădim în inimile copiilor noştri, o dată cu miracolul învierii primăvăratice... Dar eu n-o să pot afla niciodată ce sunt... eu n-o să pot ... să prind rădăcini... şi să.. să gâdil cu capul coasta Tătucului Pământ, ca să mă lase afară, la lumina soarelui...

Şi prinse a hohoti amarnic.

Norişorul mai că plânse alături de ea. Cum s-o ajute? Cum s-o facă să-şi uite necazul? Şi de ce să şi-l uite? Nu asta era menirea fiecărei seminţe, să devină plantă şi să dăinuie în veacul vecilor prin fiecare vlăstar , prin fiecare sămânţă a sa? Doar îi povestise asta de o mie de ori!

Şi prinse a se gândi. Şi se gândi, şi se sfărmă, până când în

mintea lui încolţi o idee.
- Scoală, soro! chiui el vesel dis-de-dimineaţă. S-a făcut de plecare!
- Ce? Cum? Unde să plecăm? Mie mai mi-e somn... căscă sămânţa şi se-ntoarse pe partea cealaltă.
- Sus, fa! N-auzi că plecăm?
- Plecăm, plecăm, cum să nu... Ia stai! Ce-ai zis? Şi dintr-o dată simţi că somnul îi fuge dintre pleoape. Unde plecăm?
- În lume, susură norişorul. Pe mine nu mă reţine nimeni şi nimic aici. Sunt liber ca vântul.Tata nici n-o să observe c-am dispărut. Cred că a uitat şi că exist. Dar tu... tu ai nevoie de mine. Te pot duce undeva, unde să poţi încolţi. Unde să poţi creşte. Unde să poţi descoperi ce eşti, de unde vii, care ţi-e neamul! Aşa că ţine-te bine! Pornim!
Zis şi făcut.
Şi după cum bine se spune, ziua bună se cunoaşte de dimineaţă. Şi cine devreme se scoală, departe ajunge. Precum eroii noştri, care la apusul soarelui se pomeniră la poalele Piscuiului de Zahăr, mai înalt decât să-l poţi trece cu gândul, necum cu fapta. Norişorul, obosit şi nu prea după tot drumul străbătut, porni vitejeşte să se înalţe spre Stânca de la Hotar, străvezie în strălucirea ei îndepărtată. Însă urcuşul era din ce în ce mai greu, iar puterile sale din ce în ce mai nevolnice…
- Soro, soro, şopti el abia mai răsuflând, mi-e teamă că până aici ne-a fost. Prea sunt mic şi neputincios, pentru a putea trece de partea cealaltă, aşa cum fac fraţii mei, nourii Balauri…
Insă, spre marea lui surpriză, în loc să alunece spre hăul din vale, se pomeni purtat mai departe spre înalturi, de parcă s-ar fi regăsit în braţele iubitoare ale ...
- Fiule, auzi susurul duios pe care nimeni nu-l uită, viteazul mamei, odorul meu scump! Cât timp a trecut, de când tatăl tău m-a surghiunit de lângă tine!
- Mamă, oftă înduioşat norişorul şi se strânse la pieptul născătoarei sale. Uite ce-i... şi-i povesti despre Palatul lăsat în urmă, despre unchii cei dispreţuitori şi despre sămânţă, prietena lui.
- Eu sunt, îşi iţi aceasta capul din buzunarul norişorului. Îmi pare bine să vă cunosc, doamnă!
- Şi mie, undui lin glasul mamei. Şi cred că pot să vă ajut. Nici puterile mele nu sunt de-ajuns pentru a trece dincolo, dar

cunosc pe cineva care ştie o potecă ascunsă...
Şi-i purtă spre un povârniş mai adăpostit.
- Dormiţi acum şi vă odihniţi, dragilor, le zise. Mâine aveţi drum greu de străbătut!
Cum eroilor noştri li se cam lipeau genele de obosiţi ce erau, aşa făcură. Şi aşa se făcu de nu-l văzură pe zmeul zmeilor, când acesta se ivi la capătul potecii.
- Ei, regină, te-ai mai gândit? De când aşteaptă zmeişorii mei un vânt bun, să-i poarte peste dealuri şi coline! Vii cu mine, ori rămâi pe mai departe, singuratică şi ursuză şi fără rost?!
- M-am gândit, m-am gândit. Şi-am să-ţi fac pe plac, zmeule. Dar înainte de toate, trece-l pe fecioraşul meu peste hotar.
- Aoleo, se văicări prefăcut zmeul. Drumu-i greu, foarte greu...
- Păi, nu spuneai tu că eşti cel mai puternic? îl prinse cu ocaua mică regina.
- Bine, bine, mârâi învins zmeul. Scapă el de Piscui, scap şi eu de el. Facem târgul.
Si-a doua zi, după ce se treziră cei doi prieteni, se şi înfăţişă zmeul să-i călăuzească peste înfricoşătoarele Pietre de Hotar.
- Mamă, mamă, se rugă dulce norişorul. Vino cu noi ! Acum, că ne-am regăsit, să nu ne mai rătăcim niciodată unul de celălalt!
Mama îşi şterse pe furiş o lacrimă şi spuse cu vocea un pic prea vioaie:
- Ei, dragule, dragule! Stii bine că nu se poate aşa ! Tu ai calea ta. Atâta să nu uiţi: dragostea mea îţi va lumina veşnic drumul, pentru că dragostea de mamă e nepieritoare...
Zmeul tropoti cu nerăbdare şi-i zori spre urcuş. Iară norişorul, pornind vitejeşte în urma lui, nici că o mai văzu cum se destramă şi se mistuie în ceruri...
Cu aşa conducător uns cu toate alifiile trecură cu bine de Piscuiul de Zahăr. Zmeul îşi burzului coama şi spuse mândru:
- Nimeni altul în lume n-ar fi putut să te treacă, nepoate! Eu sunt cel mai vrednic! De-acum, descurcă-te, cum poţi, pe-aici ţi-e drumul, că eu mai am şi altele de făcut, mai importante!
Şi-i lăsă în plata domnului.
De-acum încolo, coborâşul păru mai lin iar soarele strălucea cu şagă deasupra lor, înveselindu-i.
Trecură peste mări şi peste ţări, peste dealuri cu povârnişuri

îmbietoare şi peste văi cu izvoare cristaline, rătăciră peste deşerturi înecate în nisipuri şi peste oaze veşnic înverzite, până când, într-o zi, nimeriră lângă un sătuc pitit între coline molcome. Se-ntâmplă să fie una dintre zilele acelea pline de vrajă, de primăvară timpurie, când simţi cum răsuflă în jurul tău pădurea şi cum freamătă parcă de nerăbdare toate vietăţile, deasupra şi dedesubtul pământului, aşteptând prima adiere, aceea care să trezească totul la viaţă...

Norişorul se opri şi privi în jur, înfiorat:

- Oh, reuşi să spună şi ochii-l săgetară de preaplinul de frumuseţe.

Sămânţa îşi iţi şi ea capul şi nu reuşi decât să intoneze, ca un ecou:

- Oh!

Şi simţiră că au ajuns la liman.

*

Povestea mea se termină aici. Dar voi, dragii mei, să ştiţi că norişorul nostru îşi ocroti prietena şi-o înconjură cu toată dragostea lui dătătoare de viaţă, aducându-i ploi calde în mai şi răcoare în zilele toride de iulie, ajutând-o să crească şi să devină un copăcel destoinic pe când să se aştearnă întâia brumă. Şi peste iarnă îi suflă zăpadă peste crengi, să nu sufere de frig. Şi se bucurară laolaltă când, peste un an, se iviră primele frunze, primii boboci de floare... Şi deveni sămânţa de odinioară un copac falnic şi mărinimos, la umbra căruia se jucau copiii şi se odihneau vârstnicii, amintindu-şi de tinereţile lor. Frunzişul crengilor fremăta cât e vara de lungă de ciripitul păsărilor şi de goana jucăuşă a veveriţelor, iar toamna rodul bogat îndemna vieţuitoarele pădurii să-şi strângă hrană din belşug pentru a trece cu bine de viscolele iernii.

Într-o zi de toamnă târzie, copacul îşi undui crengile molcom şi şopti cu drag:

- Prietene, e timpul să te întorci în palatul tatălui tău şi să-ţi iei regatul în stăpânire. A venit vremea ta.

Norişorul vru să-i spună că se înşeală, şi oricum, ce poate face el, care nici de Piscuiul de Zahăr nu poate trece fără de ajutor, însă privind în jos, se oglindi într-un ochi de apă.

Şi ce să vezi!

Coama falnică, statura maiestuoasă, siguranţa unduirii blânde şi puternice nu aminteau cu nimic de norişorul cenuşiu

de odinioară. Şi plânse norul nostru de bucuria împlinirii.

De-atunci, cei doi prieteni îşi iau rămas bun şi se despart o dată cu primii fulgi de nea, când norul se-ntoarce în regatul Nourilor Balauri, să-şi strunească supuşii cei mai năbădăioşi şi să-şi numere odraslele, îndemnându-i spre o viaţă plină de dragoste şi dăruinţă. Iar primăverile revine pe colinele acestea, trimite norişorii cei mai vredinici în lume, iar el mângâie cu drag crengile prietenului său, trezindu-l din nou la viaţă.

Şi prietenia lor va dura până la sfârşitul zilelor.

FĂT-FRUMOS PAPĂ-LAPTE

MOTTO:

"Şoapte-n noapte toacă fapte
din pruncie mestecate;
tu eroului de-i pui
în loc de coroană, cucui
cine-o să mai aibă, spune,
în lume mai bun renume?"

A fost odată ca niciodată, că de n-ar fi fost, cine şi-ar mai răci gura pe degeaba? Trebuie să se fi întâmplat tare demult, dacă Bunu, adică bunicul meu, sau al tău, sau al oricăruia dintre voi, a uitat când anume, dar oricum, el e o autoritate de necontestat în materie de poveşti. Aşa că, dacă el spune că a fost, a fost.

Nu ştiu nici unde anume s-a întâmplat, în care colţ uitat de ţară, dar e sigur că într-o dimineaţă de duminică s-a iscat mare bucurie în ograda unuia, Gheorghe. I-a născut femeia frumuseţe de fecioraş, bălăior şi cu ochii albaştri de se oglindea cerul în cătarea lui, primul şi cel mai aşteptat. Cum era obiceiul pe vremea aceea, i-au pus numele astfel încât să-L slăvească pe PreaÎnaltul, să pomenească spre aducere-aminte şi ziua în care a venit pe lume şi să-l cinstească şi pe tătânele său, ducându-i numele mai departe. L-au botezat Georgius Domenicus Deodatus. Gheorghieş, adică. Trecu timpul, aşa cum trece pentru fiecare, crescu şi Gheorghieş al nostru mândreţe de flăcău, 'nalt ca bradul, frumos şi cuminte ca o fată mare. Avea putere într' însul, cât să mute munţii din loc, de-ar fi pus un deget între coarnele taurului, l-ar fi ţintuit cu siguranţă, iară copacii din livadă i-ar fi putut smulge din rădăcini ca pe tulpinile de păpădie. Dacă ar fi vrut.

Ia ghiciţi, ce făcea Gheorghieş al nostru cât e ziulica de lungă?

Sta pe laviţă, ori în pridvorul casei şi căta la norii din înalturi, spre neţărmurita jale a părinţilor săi. Iară liota de fraţi, surori, veri şi alte neamuri, ce mai, toată suflarea satului, îl arătau cu

degetul şi râdeau de dânsul de se prăpădeau. Nu că ar fi fost leneş! Dacă-l puneai la coasă, termina până pe-nserat toată holda. Si de-l trăgeai de coate, văruia casa de unul singur într-o zi! Atâta numai, că nimica nu făcea, de nimeni nu-l îmboldea.

Şi uite-aşa, trecu o zi, trecu un an, trecură zece şi veni şi vremea însurătorii… Dar cum s-o afle pe cea rânduită de bunul Dumnezeu? Încălzindu-se la gura sobei?

De voie, de nevoie, îl tocmi Gheorghe pe starostele satului să-i caute feciorului său nevastă, curăţică, iubitoare şi deşteaptă, frumoasă, harnică şi răbdătoare. Starostele, om hâtru de felul lui şi pe deasupra şi nănaşul lui Gheorghieş, porni cu dragă inimă în lume şi adună, într-o zi de târg, toate fetele numai bune de măritat de pe întinsul a şaptezeci şi şapte de sate.

Ce chiot şi ce veselie! Dănţuia şi petrecea în ograda mirelui toată suflarea! Numai el sta îmbufnat într-un colţişor, ascuns privirilor. Şi aşa se întâmplă de nimeni nu băgă de seamă când anume fu răpit, doar ce-l văzură zburând prin înalturi, la subsuoara unei zmeoaice, ţipând ca din gură de şarpe.

Se lăsă jalea peste casa lui Gheorghe. Fetele se risipiră cu măritişul neisprăvit, iară neamurile se puseră pe bocit cât e ziulica de lungă. Şi se ridică o dată starostele şi zise:

- Toată averea, casa şi dealul de colea, moştenite de la tătuca, celui care îl sloboade pe finu-meu din ghearele zmeoaicei!

Dară nimenea nu se oferi. Mai din suflet, mai de ochii lumii, plecară pe rând fraţii să-şi încerce norocul, dar unul nu se întoarse cu trebuşoara dusă până la capăt.

Trecu o zi, trecu o lună, bătu la poarta lui Gheorghe şi Ilincuţa, fata porcarului, Dumnezeu să-l ierte, crescută din mila sătenilor. Atârnau pe dânsa straiele primite de pomană, numai ochii negri străluceau ca doi pumni de jăratec în feţişoara murdară şi trasă. Fraţii o luară în râs:

- Ce-ţi veni, fato, ţi se făcu dor de moarte, ori te crezi mai de colea decât noi, care ne-am străduit degeaba! Fă bine ia-ţi picioarele-n spinare şi întinde-o, până poţi!

Numai mama lui Gheorghieş, plânsă şi istovită de necaz, o pofti lângă dânsa.

- Te ştiu de când te-ai născut, fata mea, îi zise. Domnul mi-e martor că aş face orice să-mi recapăt feciorul, dar zmeoaica

aceea e tocmai nănaşa necuratului. Decât să te am pe cuget, mai bine îl jelesc cum se cuvine.

Dar fata, nu şi nu. Văzând Gherghina că vorbele sale cumpătate se topesc lângă urechile ei ca bobii de rouă într-o zi de vară, se lăsă păgubaşă. O binecuvântă şi o lăsă în plata Domnului.

Iară Ilincuţa îşi strânse bocceluţa, dezlegă pe Grivei de parul din ogradă şi pe-aici ţi-e drumul.

Tot punând pas după pas, întâlni un pod dărăpănat peste o vale adâncă. Tare jalnic mai arăta podul acela! O şipcă da, trei lipsă. Şi parapetul, putrezit de vremuri, mai-mai să se prăbuşească în gol.

- No, umblat-am destul pentru astăzi, gândi Ilincuţa. Cătă în jur şi împleti o sfoară trainică din nuiele. Tomni apoi cu voie bună şi grinzile, şipcile, pilonii de susţinere. Podul scârţâia şi ofta de plăcere.

Când se făcu noapte, Ilincuţa îşi împărţi puţinul din bocceluţă cu Grivei şi-şi încropi un pat din vreascuri. După atâta muncă, adormi buştean. Şi i se năzări în vis că podul glăsuieşte cu glas omenesc.

- M-ai îngrijit şi m-ai ajutat, Ilincuţă, şi-ţi mulţumesc pentru inima ta cea bună. Ţi-oi fi şi eu vreodată de folos!

Când se trezi, Ilincuţa uită de vis. Păşi veselă peste pod şi-şi urmă drumul.

După un timp, întâlni o livadă de meri. Dar vai, ce mărăciniş înţesase totul! Şi buruienile crescuseră cât pomii!

Ilincuţa se scărpină gânditoare.

- Măi, să fie, îşi zise. Unde-or fi stăpânii, de prăduiesc aşa o mândreţe de recoltă!

Şi se puse pe treabă. Trecu o zi, trecură două, pomii grei de rod se iviră încet-încet dintre buruieni, merele se înroşiră de plăcere, iară fetei i se păru că aude, în bătaia lină a vântului:

- Îţi mulţumesc, Ilincuţă, pentru inima ta cea bună!

Tot bătând cu toiagul cărări cunoscute doar de jivine, ajunse într-o bună zi la poalele unui munte. Cătă în sus, nu-i văzu vârful! Cătă în stânga şi în dreapta, nu-i văzu nici începutul, nici sfârşitul!

- Până aici mi-a fost, îşi zise şi se puse pe bocit. Lacrimile făcură pâraie pe obrăjorii ei traşi, pleoapele i se îngreuiară şi oboseala puse stăpânire pe toată fiinţa ei. Se cuibări lângă

Grivei şi adormi. Şi se făcu în vis că se deschide cărare ascunsă printre stâncile acelea înfricoşătoare şi că vocea neuitată a mamei sale îi glăsuieşte blând:

- Nu te lăsa păgubaşă, fata mea, că ce-a fost mai mult şi mai greu a trecut. Ascultă cu luare-aminte ce-ţi spun. Mergi pe cărare şi-ai să dai de-o casă. Fă ce te-ndeamnă inima şi-ai să vezi că tot răul e spre bine.

În zori, Ilincuţa nu-şi mai aduse aminte de vis, dar soarele se ridica zâmbitor în slăvi şi-n aer plutea un miros îmbătător de primăvară, aşa că porni cu voie bună spre culmi. Descoperi cărarea în dosul unor stânci şi după un urcuş istovitor ajunse într-o poieniţă, în mijlocul căreia dădu cu ochii de o casă. Dar ce arătare ciudată! Ai fi zis că stătea într-un pinten, numai că vremile nemiloase roseseră pereţii iar acoperişul parcă ar fi fost un ciur numai bun de aruncat. Iedera învăluia totul şi-un sforăit înfricoşător te îndemna să stai cât mai departe.

- Dacă am ajuns până aici, nu m-or întoarce îndărăt nişte spini acolo! îşi zise Ilincuţa şi se apropie cu băgare de seamă. Grivei scheună şi se propti pe picioarele dinapoi, apoi se puse pe lătrat de parcă ar fi văzut pe dracul. Sforăitul încetă dintr-o dată, iară dintre grinzi apăru capul cel mai de speriat pe care-l văzuse fata în viaţa ei. Ochi roşii, cearcăne vineţii, brazde adânci pe ce-ar fi trebuit să fie fruntea arătării, o faţă buhăită şi verde, o încâlceală de plete ca locul de încăierare al şerpilor…

Arătarea îşi drese glasul şi scoase un sunet ca de fierăstrău.

- Cine-mi tulbură somnul aici, unde şi păsările mă ocolesc?

Ilinca aproape că rămase fără grai.

- Sărumâna, mătuşă, zise apoi.

- Mătuşă, nemătuşă, pleacă de aici, mârâi arătarea şi se retrase în întuneric.

Ilinca însă, nici gând. Se apropie şi găsi intrarea. Păşi înăuntru şi se lovi cu capul de-o grindă.

- Mătuşă, strigă ea, n-ai o lumânare, să nu calc în străchini!

- Călca-o-ai, scrâşni fierăstrăul chiar lângă urechile ei, cine te-a poftit să intri? Dar bătrâna aprinse totuşi un opaiţ. Grivei veni şi el, mirosind în stânga, amuşinând în dreapta, apoi deodată se opinti în două labe şi linse faţa babei.

- Io-te, se minună aceasta. Nu te gândeşti că te gătesc de cină? O privi apoi cu luare-aminte pe Ilincuţa. Eşti cam slabă, hârâi. Nu toci multă mâncare. Poţi sta, dacă n-ai altceva mai

bun de făcut.

Aşa că Ilinca rămase un timp la bătrână. Repară casa, o vărui, tomni acoperiş nou din stuf şi meşteri pe lângă pinten până reuşi să-l pună în mişcare. Şi minune! Casa bătrânei, strălucind de curăţenie, prinse a se roti veselă, clinchetind ca din mii de clopoţei. Baba veni şi ea şi bătu din palme cu încântare.

- N-aş fi crezut s-o mai văd rotindu-se, ori s-o mai aud vreodată cântând! Eşti o fată de treabă, Ilincuţo. Cere-mi ce vrei.

Ilinca ridică privirea şi cuvintele i se opriră în gâtlej. Unde dispăruse baba? O zână strălucitoare îi luase locul.

- De trei ori te pusei la încercare, cuvântă aceasta. Ai reparat podul din milă, ai curăţat livada din respect pentru truda naturii, ai ajutat o bătrână nevolnică şi pusă pe harţă fără să te înfricoşezi. Spune-mi, care este dorinţa ta cea mai tainică?

Ilinca închise ochii şi suspină.

- Mătuşii Gherghina i-a răpit zmeoaica feciorul cel dintâi, cel mai iubit, spuse ea. Şi teamă mi-e că nu numai de dragul dânsei vreau să-l scap!

Zâmbi atunci zâna şi la zâmbetul ei luminişul se umplu de flori şi păsărelele începură să cânte.

- Fie precum vrei, susură ea şi bătu din palme.

Ilincuţa avu vreme doar cât să-şi strângă câinele la piept, că simţi cum i se desprind picioarele de pământ. Şi o purtă vârtejul în înalturi, până în vârful muntelui, în spatele stâncilor celor mai neprimitoare. Şi dădu cu ochii de trei pui de drac, puşi pe harţă şi cărându-şi la pumni cu nemiluita, de vuia cerul de icnetele lor.

Grivei sări din braţele ei şi se prinse în iureşul lor, mârâind în stânga, dând cu clonţul în dreapta, băgând colţii ba într-un picior de drac, ba într-o coadă, ba între cerniţe. Aceştia, văzând că lucrul nu-i de şagă, se despărţiră şi cătară spre intruşi.

- Da' cu voi ce-i, că vă omorâţi în bătaie? îi luă la rost Ilinca, la adăpostul credinciosului ei paznic.

Drăcuşorii începură din nou să ţipe şi să se văicărească:

- Ne-o lăsat tătuca moştenire şi n-o putem împărţi!

- Mie mi se cuvin toate, că-s cel mai mare!

- Ba mie, că-s cel mai tare!

- Ba mie, că-s cel mai deştept!

- Uite ce-i, strigă Ilincuţa, mă asurziţi.Vreţi să fac eu pace

între voi?

- Vrem, răspunseră drăcuşorii în cor.

- Acela care mi-l află pe Gheorghieş, să le aibă pe toate!

- Aoleo, asta să nu ne-o ceri, se văicăriră încornoraţii. Nănaşa ne omoară cu zile, dacă ne prinde. Şi-aşa ne-a pus gând rău. Mai bine păstrează tu moştenirea de la tătuca. Noi nu suntem vrednici!

Şi dispărură din faţa ei, ca fumul.

Se aplecă Ilinca mai bine să vadă averea dracului. Şi ce văzu? Un toiag, o oglinjoară şi o pereche de opinci roase de vreme. Stătu oleacă pe gânduri şi-şi aduse aminte de poveştile depănate de mătuşa Gherghina, când copiii de pe uliţă se adunau serile în jurul ei. Îşi puse opincile, băgă oglinjoara în sân, îl strânse pe Grivei şi bătu cu toiagul de pietre.

- Poartă-mă până în poarta zmeoaicei! ceru.

Şi opincile vrăjite o purtară.

Palatul zmeoaicei se ridica în vârful muntelui, falnică. Zidul din jur, ca o fortăreaţă. Ilinca îşi luă inima în dinţi şi bătu cu toiagul în poartă. Aceasta se deschise, iară din ogradă năvăliră namile de urşi, cât casa. Fata izbi puternic cu toiagul în aer:

- Mână-i, mă! strigă din toate puterile.

Şi toiagul fermecat se puse pe desprăfuit la blăni de moşmartini, de mai mare dragul! Să fi auzit numai tropăit de ursache săltăreţi! Se cutremurau munţii, nu alta!

Şi când era dansul în toi, iar păroşii se călcau mai cu foc pe brânci dându-se de-a buşilea din calea toiagului, se auzi chiot de la fereastra palatului:

- Ho, mă, ce v-a apucatără? Sări, mămucă, c-or înnebunit slugile!

Ia ghiciţi, cine striga după ajutor?

După ce curăţă curtea de jivine, Ilincuţa chemă toiagul îndărăt. Puse apoi o mână în şold şi ridică o privire războinică înspre Gheorghieş:

- Cobori pe picioarele tale ori poate vrei să te duc în cârcă?

Însă Gheorghieş, nu şi nu. Urla după zmeoaică din rărunchi, aşa cum urlă pruncul, de-ncerci să-l dezlipeşti de ţâţa mămuchii!

Văzând Ilincuţa că nu are cu mintea cui vorbi, scoase oglinjoara din sân şi-o întoarse către palat. Soarele, prieten la nevoie, aţinti o rază înspre apele oglinzii , care-o răsfrânseră taman în ochii eroului nostru. Acesta se cutremură, eliberat din

vraja hapsânei, şi privi cu mirare în juru-i:
- Unde mă aflu? Iară tu, cine eşti, de ţi-ai pus viaţa la bătaie pentru nevolnicul de mine?
- Nu mă ştii, nene? râse fata. Sunt Ilincuţa porcarului, cea care te păzea pe când cătai mai cu jind la nouri din cerdacul mătuşii Gherghina!
Şi cum stătea acolo, în ograda plină de soare, lui Gheorghieş i se păru mai frumoasă ca o zână! O privi cu luare-aminte, o privi încă o dată şi simţi că-i fuge pământul de sub picioare. Şi că de nimic în lume nu are lipsă, decât de Ilincuţa!
Coborî în ogradă şi o luă de mână.
- Să ne grăbim dară, că zmeoaica-i plecată-n peţit! Mi-a pus gând rău cu fină-sa, fata balaurului cu şapte capete!
Şi plecară. Coborâşul fu mai lesne decât urcuşul. Aşa-i când eşti tânăr şi cu inima uşoară. Odată ajunşi la casa cu pinteni Ilincuţa dărui toiagul, oglinda şi opincile zânei.
- Nu cu vrăji voi să-l păstrez pe Gheorghieş al meu, ci cu dragostea inimii mele! Ia-le matale, mătuşă, că poate-or prinde bine şi altuia!
Şi plecară mai departe. Când să ajungă în livada cu meri, simţiră cum, din spate, îi dogoreşte răsuflarea înveninată a zmeoaicei. Dar merii îşi boltiră coroanele şi-i ascunseră, iară ei se odihniră şi se ospătară cu fructele lor. Când să ajungă la pod, zmeoaica iară le sufla venin în ceafă:
- Mi-aţi scăpat o dată, de-am desţelenit pământul căutându-vă, dar a doua oară nu vă mai scapă nici SânPetru!
SânPetru nu, dară podul aşteptă ca fugarii să-l treacă, apoi prinse a se bălăngăni în stânga şi în dreapta, de se răsturnă zmeoaica cu balauriţă cu tot şi pieri în adâncuri! Şi-aşa scăpă lumea de dânsele!
Iară cei trei - sau poate aţi uitat de bravul Grivei? - ajunseră cu bine în satul lor. Să vezi veselie! Şi cum să nu se fi bucurat cu toţii, când în locul lui papă-lapte se-ntoarse frumuseţe de flăcău, şi nu singur, ci cu mireasa alături!
Se-adunară neamurile din şapte zări şi-ntinseră o masă de nu-i vedeai capătul, iară bunătăţile de-abia-ncăpeau pe ele! Şi nuntiră şapte zile-ncheiate şi nimeni nu plecă de-acolo fără să fi fost omenit după datină! Am apucat şi eu niscaiva gogoaşe, vi le vând oricând, pe tavă ori în gând. Şi vă doresc s-aveţi parte măcar de-o fărâmă de dragoste ca aceea a lui Gheorghieş şi-a

Ilincăi, şi tot veţi avea cât de-abia să puteţi duce!

Prinţesa Nas-Oranj

A fost o dată ca nici o dată, că de n-ar fi, nu s-ar povesti, într-o ţărişoară nu mai mare decât palmele mele puse laolaltă, o fetiţă cu părul bălai şi cu privirea surâzătoare. Era o fetiţă tare cuminte, sfătoasă şi silitoare, harnică acasă şi ascultătoare la şcoală. Şi părinţii ei o iubeau nespus de mult. O înconjurau cu jucării, cu dulciuri, cu cărţi şi multe alte bunătăţi. Când tatăl ei pleca de acasă, o lua pe genunchi, o săruta pe obraji şi o întreba: "Fata tatii cea bălaie şi dulce, ce să-ţi aducă tati de pe unde călătoreşte?" Iar fetiţa răspundea de fiecare dată: "Vreau o pisicuţă!" "Nu cresc pisici la noi, spunea întristat tatăl. La noi cresc fructe, plante, flori, dar pisici nu cresc. Să nu-ţi aducă tati un răsad de trandafir? Sau vreun fluture colorat în toate culorile curcubeului?" Dar fetiţa, nu şi nu. "Dacă nu-mi aduci o pisicuţă, nu-mi aduce nimica!" Şi pentru că nu aveau de unde să-i aducă una, părinţii o înconjurară cu sumedenie de informaţii despre pisici: cărţi de colorat, dicţionare, enciclopedii, atlase cu animale, timbre, cărţi cu poveşti şi cu aventuri, bestiarii şi almanahuri, diapozitive şi desene animate, reviste şi cărţi poştale. Pereţii camerei erau tapetaţi cu postere din care pisici de toate soiurile îşi zbârleau mustăţile spre privitor, iar covorul şi cuvertura de pe pat avea ca model – sunt sigură că aţi ghicit! – o pisicuţă care se juca cu un ghem de aţă. Şi aşa trecură anii.

Şi aşa cum se întâmplă nu numai în poveşti, dacă îţi doreşti un lucru mult de tot, dar aşa, din adâncul sufletului, o minune te poate întâmpina nu mai departe de colţul străzii. Sau, chiar mai aproape.

Într-o zi însorită fetiţa de odinioară ieşi la plimbare în parcul orăşelului. Salută copacii bătrâni cu scoarţa scorojită de ploi, mângâie cu privirea florile nobile care creşteau cuminţi în rondeluri şi pe acelea sălbatice care creşteau libere în iarbă. Şi când ajunse la luminişul ei preferat, acela în care timpul părea să stea în loc, aşa ca în poveştile cu zâne, se opri locului, înmărmurită. Chiar în colţişorul acela în care-i plăcea ei să adaste cel mai mult, unde razele soarelui ajungeau filtrate prin

frunzele copacilor, presărând salbe aurii printre florile de ochiul-boului şi cele de păpădie, zări o… nu, era imposibil.

Era de-a dreptul IMPOSIBIL!

Pisica trona maiestuoasă în mijlocul florilor, de parcă ar fi aşteptat pe cineva. Blana ei albă strălucea în lumină, iar ochii oblici şi verzi ca marea după furtună o urmăreau suspicioşi. Mustăţile de husar păreau s-o avertizeze: "nici un pas mai departe!" Aşa că fata se aşeză precaută în iarbă şi – după un timp – începu să-i vorbească. "Eşti o pisică tare frumoasă", spuse. Pisica clipi aprobând-o. Se trase mai aproape şi continuă: "Zău, că da. Niciodată n-am mai văzut aşa o blană strălucitoare. De fapt, eşti prima pisică adevărată pe care o văd…" "Miorrrr…", făcu pisica, dar nu se retrase, atunci când fata întinse o mână s-o mângâie. Ba chiar, i se cuibări încrezătoare în braţe, începând să toarcă visătoare. Şezură astfel ore întregi, pisica şi fata, ca doi prieteni vechi între care cuvintele sunt de prisos… iar în amurg, pisica se mistui printre copaci. Fata porni întristată spre casă. Dar, cu fiecare pas, sufletul i se însenina. Pe când să deschidă poarta, în loc să-şi plângă de milă că nu o luase acasă chiar dacă s-ar fi împotrivit, se pomeni că se bucură pentru că o ţinuse în braţe. "O adevărată prinţesă, gândi ea. În amintirea mea, am să o numesc Nas-Oranj. Şi de fiecare dată o să-i simt sub degete blăniţa şi o s-o aud torcând… Şi am să fiu fericită…" Şi-şi şterse o lacrimă fugară de pe obraz. Apoi intră în casă.

Cum, la plecare, lăsase geamul întredeschis, o adiere dulce o întâmpină. Şi, cum între timp se întunecase, întinse mâna spre comutator, să aprindă lumina. Însă două luminiţe verzi o ţintuiră locului. Iar dinspre fotoliul ei preferat – acela cu pisica şi cu ghemul de aţă – se auzi: "Miorrrr…"

Mai uşoară decât toate

Povestea aceasta, pe care îmi doresc de foarte multă vreme să o povestesc cuiva, am auzit-o în copilărie de la Moş Gheorghe, vecinul bunicii, căruia toată strada îi spunea doar Bunu. Să fi fost prin clasa I, m-am întors de la şcoală necăjită nevoie-mare, cu tărtăcuţa şi cu sufletul plin ochi cu ale buchiselii chinuri. M-a supărat vreo vorbă a învăţătoarei? M-au cicălit colegii? Cine mai ţinea minte? Una însă o ştiam, şi încă bine: nu mai voiam la şcoală şi pace! Aşa că am plecat în lume, cum auzisem de atâtea ori că făcuseră eroii basmelor. Mi-am îndesat în ghiozdan un colţ de pâine şi două pere domneşti din grădina bunicii şi dusă am fost! Dar cum drumul era lung şi se anunţa plin de peripeţii, m-am pitulat în cămara cu unelte a vecinului, să strâng niţel curaj. Şi-acolo a dat de mine Bunu, seara târziu, după ce ai mei răscoliseră în zadar până şi în depoul de locomotive.

- Draga bunului, m-a strâns el în braţe, prea bucuros că mă găsise, ca să-mi mai tragă şi un perdaf, aici erai?

M-am cuibărit în poala lui, somnoroasă şi plânsă şi supărată pe lume şi mi-am vărsat tot năduful dintr-un suflet . Bunu a stat şi a ascultat, apoi a tăcut îndelung. Parcă ar fi amuţit. Târziu, când m-am mai liniştit , a început gânditor:

- Are Bunu să-ţi spună o poveste,vrei?

Sigur că voiam. Şi dânsul începu:

A fost odată un om. Gheorghe parcă-i zicea.

- Ca matale?

- Aşa, aşa. Şi omul ăsta era tare nemulţumit de cele rânduite pentru el. Avea familie grea, e drept, guri multe de hrănit, şi după războiul cel mare praful se alesese de gospodăria lui. Zilele se scurgeau ca firele de nisip si numai venirea iernii le mai aducea schimbare, când pruncii începeau să se plângă :"tată, mi-e frig!", "tată, nu mă mai cuprind încălţările!", "tată, noi de ce nu avem, ca alţii?" Odată, sleit de munca de pe ogorul bătut de arşiţă, chinuit de ghiorăiala vrăjmaşă a maţelor, obosit să tot asculte văicărelile celor de-acasă, se hotărî să plece în lume.

Şi plecă.

Merse ce merse , abătut, abia trăgându-şi picioarele, până ce oboseala se milostivi de el şi-l răpuse. Şi căzu într-un somn adânc.

Se făcea că pribegea în întunericul unei păduri de necuprins. Deodată zări un luminiş. Şi ce era în luminişul acela? N-o să ghiciţi niciodată, dragilor. Erau cruci, puzderie de cruci, mari şi făloase, ori mici şi neînsemnate, noi-nouţe şi vechi, de nu se mai desluşea slova de pe ele, făcute cu măiestrie din fier, marmoră şi piatră ori tomnite doar din două lemne sărăcăcioase, cruci de toate felurile, nenumărate, cât vedeai cu ochii. Se opri Gheorghele nostru şi se scărpină în ceafă:

- Măi, să fie, zise el.

Dintr-o dată apăru lângă el Îngerul Morţii. Omul se sperie când dădu cu ochii de arătarea aceea pe care n-o mai poate descrie nimeni, dacă a întâlnit-o.

- Ce cauţi, Gheorghe, în împărăţia mea, zise cu voce binevoitoare Îngerul Morţii. Vremea ta n-a venit încă !

- Mi-e greu, se văicări omul. Matale, care le vezi pe toate, ştii ce cruce grea mi-a rânduit PreaÎnaltul. Pământul e sleit de arşiţă, muierea e bolnavă, Zorica a ajuns la măritiş, dar cine-o ia aşa, fără de nici unele, Gheorghieş ar învăţa, cap are, dar cu ce să-l dau la şcoală, Grigoraş a crescut şi nu are încălţări pe măsură, Măriuca moare cu zile în scrânciob, că n-are mă-sa cu ce-o hrăni, tătuca e bătrân şi neputincios, casa mi se năruie, dacă bate oleacă vântul ...

- Ei, Gheorghe, Gheorghe, îl întrerupse Îngerul, numai ţie ţi se pare că ţi-e aşa de greu. Uite ce-i, dacă tot ai ajuns până la mine, vezi crucile acelea? Te las pe tine să-ţi alegi dintre ele, care ţi s-o fi părând mai uşoară , eu nu mă amestec. Încearcă-le pe toate după pofta inimii, ia-o pe care-o vrei. Şi nu te grăbi. Eu am timp.

Porni Gheorghe înveselit la încercat de cruci. Dar una atârna mai greu decât cealaltă, se bălăngăneau peste umerii lui coşcoviţi, parcă făcuseră prinsoare între ele să-l răpună. Şi după multă vreme se întoarse Gheorghe istovit şi se opri înaintea Îngerului.

- Ei? surâse acesta, ţi-ai găsit vreuna pe plac? Şi vocea lui era plină de milă şi tristeţe.

Omul oftă ruşinat.

- Toate-s mai grele decât a mea. Dintre toate crucile pe care

le-am încercat, a mea mi s-a părut a fi cea mai uşoară.
Îngerul Morţii îl privi pe sub sprânceană:
- Mergi, Gheorghe, acasă şi bucură-te de ce ai, în loc să oftezi după ce-ţi lipseşte. Şi numără-ţi zilele dinainte, în loc să te vaieţi după ce a fost!
Şi-aşa făcu. Mai e nevoie să spun cât de bucuroşi îl întâmpinară cei de-acasă? Şi omul văzu blândeţea în ochii muierii şi dragostea în privirile pruncilor, şi-şi dete seama dintr-o dată cât de mult crescuseră şi cât de dor îi fusese de ei, şi-mbrăţişându-i, plânse lacrimi fierbinţi de bucurie şi mulţumi în gând Îngerului Morţii că-i deschisese mintea...
Pleoapele mi se lipeau şi m-am strâns mai tare la pieptul lui Bunu.
- Matale ai fost acela, Bunule?
- Poate, surâse el enigmatic. Apoi mă purtă în braţe până acasă. Şi nu ştiu cum se face, dar ori de câte ori dau de greu, îmi vin în minte cuvintele lui aşezate lin, într-o şoaptă, ca numai eu să-l pot auzi:
- Şi mai ales nu uita, draga Bunului... fiecare trebuie să-şi poarte cu demnitate crucea care i-a fost dăruită...

Şerpoaica

Trăia o dată, într-o ţară de dincolo de neguri, un împărat. Cum nevastă-sa, împărăteasa murise dând naştere fiicei lor, după timpul cuvenit jelirii, împăratul se hotărî să se însoare din nou.

Porni în peţit în ţara vecină şi şi-o alese pe cea mai demnă prinţesă din partea locului aceluia, frumoasă şi educată, numai potrivită pentru a deveni împărăteasă. Aceasta făgădui s-o iubească pe copila împăratului şi s-o crească aidoma unei mame adevărate.

Cum fetiţa era drăgălaşă, bălaie şi durdulie, nimănui nu-i era greu s-o iubească. Până când să se vadă cu inelul strălucind pe deget, prinţesa căută să-I intre în voie copilei în fel şi chip. Şi uite aşa, azi o păpuşă vorbitoare, mâine o coşarcă întreagă de animale de pluş, ba o rochiţă nouă cu volănaşe rozalii, ba o căsuţă pentru jucării, în care puteai privi prin fereşti, ba chiar un iepuraş viu, cu blana albă şi ochii ca perlele.

Nu e de mirare că regele, întrebându-şi copila, dacă o vrea pe prinţesă de mama a doua, primi răspunsul dorit, pecetluit cu o sărutare pe obrazul aceleia.

Şi se făcu o nuntă mare, cum sunt toate nunţile împărăteşti, cu craii şi crăiesele din vecini invitaţi de onoare, cu bucate alese şi lăutari la masă, cu daruri bogate pentru meseni, să nu plece nimeni neîndestulat, să nu rămână în urmă gândul rău al niciunuia dintre ei.

După trei zile şi trei nopţi de petrecere nuntaşii plecară fiecare spre ţărişoara lui. Iară proaspăta crăiasă se aşeză la noua ei casă şi începu să cârmuiască peste slugi. Şi cu toţii învăţară s-o preţuiască şi s-o iubească, pentru că era blândă ca adierea de mai şi bună ca pâinea scoasă din cuptor.

Trebuie să vă spun însă, dragilor, că împărăteasa cea dintâi, mama prinţesei, avusese trei doamne de companie, alese pe sprânceană de nimeni alta, decât mama împăratului, cu grijă să fie din familii de curteni sus-puşi, numai fiice de dregători şi vornici. Ehei, cu viaţa de la curte repede se învaţă oricine, cu rochiile pline de zorzoane, cu aerele pline de fudulie şi cu

ochiadele aruncate spre oştenii cei falnici. Acum, că noua crăiasă îşi aduse propriile sale doamne şi pe doica ei cea bătrână, ca să nu-I fie aşa de dor de casa părintească, cele trei se văzură deodată înlăturate de lângă farfuria cu bunătăţi, văduvite de multele privilegii de care se bucuraseră până atunci. Aşa că ţinură sfat într-o noapte şi, înfăşurate în mantiile lor cele mai închise la culoare, cu capetele acoperite cu năfrămi se furişară din iatacurile lor şi plecară.

Trăia în târg o ghildă care, sub înfăţişarea unei bătrâne binevoitoare, cu spinarea îndoită de vreme şi cu piciorul betegit de gută, îşi câştiga traiul făcând vrăji. Lega, cu licori meşteşugite, feciorii de fetele bătrâioare în căutare de soţi, dregea cu ierburi descântate bolile nevestelor şi îndepărta la nevoie piatra în vreme de vară, ca ţăranii să nu-şi piardă rodul trudei. Cum însă vrăjile trebuiau plătite ca să se lege, ghildei îi mergea din ce în ce mai bine, pe când oamenilor de pe lângă ea, din ce în ce mai rău.

Cele trei doamne de companie bătură în poarta ghildei tocmai când orologiul din mijlocul târgului bătu miezul nopţii. Bătrâna le deschise cu un rânjet unsuros şi le pofti înăuntru.

- Ţâşti, neghiobule, se stropşi ea către motanul negru, care se întinsese de-a curmezişul mesei. Nu vezi că am oaspeţi?

Doamnele se aşezară cu sfială şi căutau una în privirea celeilalte curajul de a-şi spune năduful.

- Ştiu de ce aţi venit la mine, dragele babei, susură ghilda. Mi-au arătat bobii, mi-au şoptit cărţile.

Şi luă de pe foc o oală de tuci. Cu un linguroi de lemn cât un cap de copil mai învârti odată, de două ori în fiertura cu miros înţepător, apoi turnă din ea într-o sticluţă cât degetul mare.

- Iaca, zise, plimbând sticluţa pe sub nasul doamnelor, care se traseră iute deoparte, dezgustate. Nu vă fie teamă, nu e nimic rău în fiertura mea. Pentru domniile voastre. Şi râse cu un hăhăit sinistru, dogit, ca de o glumă bună.

Ghilda le ceru apoi să-şi dea năfrămile jos de pe cap şi tăie câte o şuviţă din părul fiecăreia. Aruncă şuviţele în fiertură, amestecă cu linguroiul şi descântă:

- Aşa cum se amestecă amurgul cu noaptea, fie ca şi aceste şuviţe să se amestece! Şi ura ce-o purtaţi în sufletele voastre să închege blestem de boală! Firele blonde să aducă friguri celei care te bea! Firele roşcate să o perpelească în arşiţa febrei! Iară

firele cele negre să reverse asupra ei numai duşmănie şi cârteli!
- Aşa să fie, întăriră într-un glas doamnele.
- Dară descântecul trebuie plătit ca să se lege, continuă ghilda. Cu ce gândirăţi să mă plătiţi, coniţelor?
Doamnele scoaseră la repezeală pungile de bani şi nestemate pe care le aduseseră cu ele şi le puseră înaintea ghildei. Ea însă ţâţâi din buze a neajuns. Îşi scoaseră de la gâturi lănţişoarele şi perlele, iar de pe degete inelele. Ghilda ţâţâi din nou. Atuncea se dezbrăcară de rochiile minunate în care erau îmbrăcate pe sub mantii şi se priviră neputincioase la auzul ţâţâitului repetat.
- Aur am, zise ghilda. Nestemate, am strâns. Am şi cârpe, de pot deschide negoţ cu ele.
- Atunci, cu ce să te plătim, întrebară înfricoşate doamnele.
Ochii ghildei luciră cu jind.
- Să-mi daţi ce aveţi mai de preţ, ca să dobândiţi ce credeţi că merită, zise ea. Şi se întoarse spre doamna cu şuviţele blonde. Obrazul tău cel tânăr şi lipsit de riduri. Apoi zise celei cu părul roşcat. Vocea ta cântată, ca a ciocârliei. În sfârşit, privirea I se opri asupra celei cu pletele negre. Mătăliţă eşti cea mai plină de ură, draga babii. Lasă-mă să iau din sângele tău cel negru numai cât încape într-un degetar.
Se lăsă tăcere în jurul mesei. Apoi cele trei capete se apropiară să ţină sfat. Doamna bălaie întrebă, numai aşa, ca să fie sigură:
- Nimic, dar nimic nu poate dezlega ce legăm noi aici, acum?
- Orice vrajă poate fi dezlegată, zise ghilda. Însă nu aveţi de ce să vă temeţi. Doar acela care iubeşte din suflet şi este dornic să plătească cu viaţa, poate desface această vrajă. Şi râse, mulţumită de sine.
Atunci, aşa să fie, se învoiră doamnele.
Şi, îmboldindu-se una pe cealaltă, luară sticluţa cu fiertură şi se întoarseră la palat, intrând pe furiş, aşa cum şi ieşiseră.
A doua zi de dimineaţă, ţinură întâi de toate sfat. Una zise să-I dea fiertura împărătesei, să scape de ea odată şi pentru totdeauna.
- Ce folos, se opuseră celelalte două. Scăpăm de una, iar pleacă regele în peţit şi se întoarce cu altă împărăteasă, mai semeaţă şi noi tot pe dinafară ne trezim.
A doua doamnă se gândi să amestece fiertura în cafeaua de

dimineaţă pe care obişnuia s-o bea doica cea bătrână a împărătesei. Dar celelalte doamne se opuseră şi acestei idei:

- La ce foloseşte s-o înlăturăm numai pe doică? Şi ea e numai o slugă. Celelalte doamne de companie, aduse de curând, tot acolo vor fi. Şi nu avem fiertură decât numai pentru o singură folosinţă.

A treia doamnă, cea cu sufletul atât de plin de ură, încât ghilda ceruse din sângele ei cel negru şi hain numai cât încape într-un degetar, spuse, după ce se gândi îndelung:

- Suratelor, eu zic să-I dăm fiertura chiar prinţesei celei mici. Ea se va îmbolnăvi şi nimeni nu va şti ce are, aşa că regele va socoti că împărăteasa lui cea nouă I-o fi făcut farmece şi o va surghiuni. Şi aşa vom scăpa şi de ea şi de aia mică şi poate regele se va întoarce înspre noi, dacă ţesem cu răbdare Iţele farmecelor şi poate va alege chiar dintre noi o nouă soaţă. Că nu suntem nici noi de orişiunde. Toate suntem de rang înalt. Şi cu toatele merităm o soartă mai bună.

Se înţeleseră deci cele trei doamne să facă în aşa fel încât să găsească drum spre iatacurile în care creştea mica prinţesă, înconjurată de strădania, grija şi dragostea celor din jur. Găsiră o slugă dornică să le strecoare o cheiţă în schimbul unui şirag de mărgele colorate şi forfotiră niţel în jurul prinţesei, cu dragoste prefăcută, când nu era cine să le ţină socoteala. Prinţesa, ca orice copil încrezător în bunătatea celor din jurul ei, primi dulciurile pe care doamnele I le oferiră şi le mâncă până la ultima fărâmă, ca orice copil care dă iama înaintea mesei în cămara cu dulceţuri.

În acea zi se iscă mare hărmălaie şi jale la curtea regelui. Mica prinţesă, cea iubită de toţi, se îmbolnăvi pe neaşteptate. O chinuia febra şi o scuturau frigurile şi boala îşi înfipsese colţii în trupuşorul ei atât de amarnic, încât nimeni nu mai părea să găsească vreo alinare pentru dânsa. Aşa că nu e de mirare că nimeni nu se sinchisi de cele trei foste prime doamne de companie şi nimeni nu băgă de seamă că una se ofilise peste noapte, alta îşi pierduse dintr-o dată graiul cel de privighetoare iar celei de-a treia începuse să-I dea pe dinafară tot sufletul ei cel hain de semăna tot mai bine cu o cotoroanţă.

Se întâmpla ca tocmai atunci regele să fi fost plecat cu oastea departe, aşa că împărăteasa trebuia să se împartă între treburile ţărişoarei şi iatacurile prinţesei, ostenindu-se fără

măsură. Şi, cum nimeni nu mai părea că ştie s-o sfătuiască şi nici un doctor nu mai părea să fie de folos, o trimise până la urmă pe doică în târg, după ajutor. Se adunară deci la curte vrăjitoare şi doftoroaie de toate neamurile şi dăruite cu toate meşteşugurile, dar niciuna nu putu să facă nimic pentru prinţesă. Când părea să nu mai existe nici o speranţă, apăru la poartă şi ghilda şi ceru să-I fie prezentată regelui, care se întorsese cu grabă de la oaste şi nu mai părăsea odaia prinţesei, păzindu-I fiecare răsuflare chinuită. Nimeni n-o recunoscu pe vrăjitoarea târgului, atât de schimbată era, cu obrajii îmbujoraţi şi fragezi ca a unei codane, cu glasul limpede şi melodios, cu statura semeaţă a unei fete în pragul măritişului.

Când păşi înaintea regelui, se aplecă adânc şi spuse, cu grijă prefăcută:

- Preamărite, am venit din depărtări la vestea necazului domniei tale.

- Ce ai mai putea face tu, o codăncuţă oarecare? Cum ai putea ajuta acolo, unde marile capete luminate au dat toate greş?

Ghilda se aruncă la picioarele regelui şi glăsui făţarnic, cu vocea sa feciorelnică:

- Ba, preamărite, tocmai că numai de mine ai nevoie. Să-mi iasă ochii şi să mi se rupă limba în trei, dacă nu te-oi putea ajuta în ceasul acesta de jale! Apleacă urechea la sluga ta credincioasă şi ascultă!

Regele se ridică din jilţul său şi păşi lângă ea, ridicând-o.

- Oricât de neînsemnată alinare de ai aduce micuţei mele şi tot m-ai îndatora pe viaţă. Spune dară.

- Mărite, zise atunci ghilda. Nevasta cea de-a doua pe care ţi-ai adus-o, ea poartă toată vina, împreună cu cotoroanţa cu care s-a strămutat la curtea măriei tale. Că sunt numaidecât două iele şi numai prin vrăjeli şi înşelăciuni au pus stăpânire pe sufletul copiliţei matale.

Auzind aşa o grozăvie regele se trânti în genunchi şi prinse a hohoti cu capul în mâini.

- Aoleo, vai mie, văicări el. Ce mă fac, ce mă fac? Câtă încredere am avut în dânsele şi uite luminiţa ochilor mei cum piere puţin câte puţin cu fiecare zi!

Ghilda păşi către dânsul şi îl ridică de la pământ.

- Nu-I timp de pierdut acum, mărite, zise ea. Eu, şi numai eu

în lumea asta te pot ajuta.

- Spune dară, ce să fac, întrebă regele, deznădăjduit.

- Iaca spun, dar înainte de asta trebuie să te juri că te speli de datoria ta faţă de mine cum se cuvine, măria ta.

- Cere orice, strigă regele.

- Vreau să mă iei de nevastă, zise ghilda.

- Te iau, se învoi regele în grabă. Numai învaţă-mă, ce să fac.

- La noapte va fi lună nouă, zise atunci ghilda. Sufletele pierdute au liber să cutreiere la suprafaţă. La miezul nopţii porunceşte măria ta să I se smulgă inima împărătesei şi dă-I-o prinţesei să mănânce dintr-însa. Şi pe loc se va înzdrăveni. Iară pe cotoroanţa de doică s-o arunci în fântâna cea mai adâncă, să nu mai audă nimenea de dânsa.

- Aşa să fie, zise regele.

În tot acest timp, împărăteasa, neştiutoare de cele ce I se pregăteau, stătea de pază lângă pătuţul prinţesei, oblojindu-I fruntea fierbinte şi cântându-I cântecele de leagăn, pentru a-I mai alina durerile. Sleită cum era, adormi târziu, cu prinţesa strânsă la piept, apărând-o şi în somn. Aşa o găsi regele, care veni însoţit de oşteni, să ducă la îndeplinire zisul ghildei. Iară ghilda însăşi păşea în urma oştenilor, semeaţă, aşteptând să I se împlinească voia.

- Scoală, împărăteasă haină, că ţi-a sunat ceasul, răcni regele, că ştiu tot! Acuşi o să plăteşti cu viaţa pentru toate ce le-ai făcut fetiţei mele!

Buimacă, împărăteasa o strânse pe prinţesă şi mai bine la piept, iară aceasta începu a plânge smiorcăit căutând să se cuibărească mai bine la adăpostul braţelor iubitoare. Regele însă o smulse de acolo şi o puse în pătuţ.

- Cu ce ţi-am greşit, mărite, întrebă cu sfială împărăteasa.

- Ai vrut s-o otrăveşti pe prinţesă, tună şi fulgeră regele. Iară acum o să plăteşti cu viaţa ta nevrednică pentru nechibzuinţa ce ai avut-o!

Şi oricât se rugă împărăteasa de dânsul, rămase de neclintit. Iară ghilda privea chiorâş de după oşteni.

- Smulgeţi-I inima cea haină şi daţi-o prinţesei, răcni regele către aceştia. Însă oştenii se priviră înspăimântaţi la auzul unei asemenea grozăvii şi nici unul nu se îndesă către îndeplinirea poruncii. Cum în târg orologiul începu să bată miezul nopţii,

ghilda păşi în faţa împărătesei şi smulse o sabie din mâna unui oştean.

- Fricoşilor!, răcni ea, ridicând spada. Apoi înaintă spre împărăteasă, strigând:

- Mori dară!

Aceasta, văzându-şi moartea cu ochii, se întoarse spre prinţesă, lăcrimând amarnic.

- Nu ţi-s născătoare, dar îmi dau de bunăvoie viaţa pentru tine, luminiţa mea! Şi dacă prin pieirea mea pot să-ţi alin viaţa plăpândă, aşa să fie! Şi păşi spre ghildă, care înfipse spada într-însa, tocmai când orologiul apucă să bată pentru a douăsprezecea oară.

Însă, minune!

În loc să cadă împărăteasa, se prăbuşi răcnind ca din gură de şarpe ghilda:

- Vai mie, nelegiuita, vai mie! Cum am putut greşi?

Şi pe loc se prefăcu într-un şarpe cu limba înspicată în trei, încolăcindu-se disperată să scape de cizmele oştenilor.

Iară dinspre pătuţ se auzi dintr-o dată vocea cristalină a prinţesei:

- Mămucă, unde eşti? Vină să-ţi povestesc ce vis grozav am avut! Mămucă!

Şi prinţesa sări sprintenă din pătuţ, de parcă niciodată n-ar fi avut nimică, aruncându-se în braţele împărătesei.

Atuncea se limpezi şi mintea regelui, care nu ştiu cum să ceară mai cu ghes iertare acesteia. Şi pentru că dragostea din inima împărătesei era neprihănită, aceasta ştiu să ierte şi să uite.

Mergând vestea însănătoşirii prinţesei, se strânseră la curte cu toţii să petreacă. Însă înainte de toate, aruncară şarpele în văgăuna cea mai adâncă, să nu mai poată face rău nimănuia.

Şi benchetuiră şi se veseliră cu toţii întreit, ca atunci când scapi din ghearele necuratului şi ţi se pare că te-ai născut a doua oară. Şi nimeni nu plecă neomenit de la palat, fie acela om, ori necuvântătoare. Până şi eu, care m-am învrednicit pe-acolo doar aşa, din întâmplare, am apucat să gust din bucatele alese ca să pot să duc departe povestea.

Numai cele trei foste doamne de companie dispărură, de parcă le-ar fi înghiţit pământul. Spusa umblă, că ar fi rămas urâţite şi după ruperea blestemului ghildei, cu negi pe nas şi cu

spinările gheboşate, arătându-şi sufletele întunecate şi pe dinafară. Oricum se va fi întâmplat, la curtea regelui şi în tot târgul fură de negăsit de-atunci şi până azi. Însă, cine să le ducă dorul?

Balaurul Gheorghe şi căsuţa cu poveşti

- A fost odată, ca niciodată, că de n-ar fi fost…

- Spun eu, mami, mă întrerupe Grigoraş, trăgându-mă de mânecă. Stau amândoi lipiţi strâns de mine, Gheorghieş, care e mai mare şi mai serios, ca orice mic prinţ care tocmai a început şcoala, cu DinoRozaurul său roz în braţe, doar aşa, de milă, pentru vechiul său prieten, desigur, iubit până la deşirare, prefăcându-se că nu dă prea mare importanţă frăţiorului său şi mezinul, cu fiecare jucărie cu care se poate mândri la frageda sa vârstă, aliniate milităreşte, lângă perete, pentru a putea fi supuse în orice clipă numărătorii, nu cumva careva dintre ele să scape chemării la ordine sau, Doamne fereşte, să se piardă pe sub pat sau prin vreun cotlon al camerei… Proaspăt îmbăiaţi, cu ochii lipiţi de somn, însă dornici să-şi asculte povestea de seară, fără de care Zâna Somnorilă parcă n-ar mai veni aşa de lin, ca de fiecare dată.

- Spune dară, îi dau ghes şi Grigoraş începe, cu vocea sfătoasă şi molcomă a celui care are multe de tors pe firul întâmplărilor:

- A fost odată, ca niciodată, departe, în colţul străzii lui Bunu, care e aşa de bătrân că le-a văzut şi le ştie pe toate şi dacă zice el că aşa a fost, aşa a fost (feciorul mamii, ştie să le înflorească!), un om rău.

- Oameni răi nici nu sunt, intervine Gheorghieş (care a întâlnit, e drept, numai feţe binevoitoare până acum).

- Poate că nici n-a fost rău, zice împăciuitor Grigoraş. Numai aşa… mai prostănac, care a crescut fără să asculte de învăţătura lui mami şi tati. Şi era foarte bătrân, pentru că în fiecare dimineaţă, în fiecare zi înafară de sâmbătă şi duminică, trebuia să meargă la şcoală. (Bătrân, heh, mârâie somnoros Gheorghieş şi se cuibăreşte mai bine lângă mine.) Şi era furios şi necăjit, pentru că nu avea prieteni şi toţi râdeau de el că nu ştie să păzească literele pe care i le dădea Doamna în păstrare şi care o întindeau care mai de care în toate direcţiile ca nişte iepuraşi neastâmpăraţi şi nu le mai dădea de urmă oricât ar fi

alergat după ele... Mami, zi tu mai departe, bine?

- Iaca, zic. Nu era un prostănac, dragilor, şi nici rău, era numai necăjit că zilele treceau pe lângă el şi că nimeni nu voia să se joace şi cu el şi că era mereu singur în grădina cea mare a bunicii, unde avea voie la sfârşitul fiecărei săptămâni... Şi uite aşa, de necaz, dădu într-o zi cu piciorul într-o piatră, pe drumul către şcoală. Şi pietrei, ca oricărei pietre cu suflet, i se făcu milă de el şi zbură, ca din întâmplare, taman în fereastra casei din colţ, aterizând fericită în puzderia de cioburi. Eroul nostru încremeni de frică.

Casa aceea era foarte curios construită, cu o poartă mare din lemn de nuc, bătută în cele patru colţuri în fier ca o poartă de castel de pe vremuri şi care, pe post de clanţă, avea doar un mic buzdugan lăsat să atârne la înălţimea ochilor. Sub privirea înmărmurită a furiosului nostru poarta scoase un scrâşnet de ghionoaie pe moarte, începu să se rotească din ţâţâni apoi se deschise larg, greoi şi în golul lăsat de cele două canaturi se ivi cea mai năstruşnică arătare pe care şi-ar închipui-o cineva, la ora limanului dintre somn şi trezie.

- Era un balaur?, întreabă Gheorghieş, care a învăţat în scurta sa experienţă de şcolar că nu toate lucrurile cu adevărat interesante şi magice sunt descrise ordonat şi sârguincios în cărţile de studiu şi că uneori trebuie să iei aminte singur de cele pe care le vezi cu cel de-al treilea ochi ori de cele pe care le simţi cu sufletul.

- Dară, însă nu unul cu care să te întâlneşti la tot pasul. Era înalt cât poarta şi bine făcut –

- Ca tati, şuşoteşte Grigoraş.

- Aşa, şi purta ochelari din aceia cu care te uiţi pe-ndelete la timbre, să zicem şi care fac să pară că ai ochii de trei ori mai mari când te priveşte cineva din faţă...

- Tati e, face convins Grigoraş. Numai el se uită aşa la tine, pe deasupra ochelarilor.

- Ei, şi se opri înaintea eroului nostru şi se aplecă adânc, să-l poată privi drept în ochi şi întrebă:

- De fapt, nici n-ai ţintuit către geam, nu-i aşa?

- Eu nu, bâigui acela, eu...piatra...

- Ceasul rău, heh?

- Eu n-am vrut, zău, că nu...eu...piatra...

- Să lăsăm asta pentru mai târziu, zise arătarea. Acum, dacă

ai făcut-o, măcar vină şi dă-mi o mână de ajutor să strâng cioburile, că mă cam lasă vederea şi n-aş vrea să calce oarecine într-însele. Şi se întoarse cu spatele la el, intrând din nou pe poartă.

Ce era să facă bietul făptaş? Ce-i drept e drept, de făcut o făcuse, aşa că îşi zăvorî frica în piept şi păşi cu inima cât un purice pe sub boltă. Poarta se închise în urma lui cu acelaşi scheunat sinistru şi bietul copil se gândi cu amărăciune, na, până aici mi-a fost, adio, lume! Privi totuşi cu băgare de seamă în jur. Era într-o grădină mică, dar îngrijită, cu o fântână arteziană în mijloc, în care apa curgea în trei direcţii din gurile larg deschise a trei delfini. Lângă fântână, mai în colţ, un locşor mai ferit, cu o măsuţă şi bănci în jur, care te invitau parcă să stai şi să asculţi susurul apei. Flori peste tot şi tufe, iar dintr-un copac o mierlă îşi cânta aleanul de pe un ram. Eroul nostru intră cu fereală pe uşa de sticlă din fundul grădinii şi se pomeni dintr-o dată înconjurat de rafturi de cărţi cât peretele, pline ochi. Rămase pironit lângă uşă.

- Nenea, zise, cu vocea firavă a unuia care s-a pierdut în pădure.

- Vină, auzi din dosul unui munte de cărţi, că mi-e degrabă.

La vederea puzderiei de cioburi, mai să-şi ia tălpăşiţa. Rămase totuşi, pentru că vina era mai mare decât frica. Lucrară aşa amândoi, cot la cot, Balaurul Gheorghe, deghizat în bibliotecar şi copilul, cu inima cât un purice întâi, apoi tot mai cu sârg. Când ultimul ciobuleţ dispăru din cel mai îndepărtat ungher şi mătura şi făraşul se aşezară cuminţi la locul lor, balaurul zise:

- Vezi bine, acum trebuie să mă duc până colea, la colţul străzii, să dau măsura pentru fereastră. Aşa că, vrei nu vrei, te ung ajutor de bibliotecar, fecioraş, până mă întorc. Şi plecă.

Copilul rămase pironit în fotoliul încăpător. Stătu ce stătu, cuminţenia întruchipată, dar până la urmă curiozitatea birui. Începu să se plimbe prin odaie. Se ţinu totuşi destul de departe de stivele de cărţi, ca nu cumva vreun duşman fără nume, cu coarne şi copite, să se ivească dintre ele. Raftul cu reviste era mai îmbietor, cu coperţile colorate meşteşugit. Însă ce îi atrase atenţia fu expoziţia de figurine împăturite din hârtie. Rămase cu gura căscată la vederea avioanelor de hârtie, a animalelor de tot soiul şi a colecţiei de ouă de paşte. Balaurul îl găsi acolo,

mângâind cu privirea figura unui cal înaripat.

- Îţi place mârţoaga?, întrebă el. Copilul tresări, apoi dădu din cap afirmativ.

- Nu eşti prea vorbăreţ, nu-i aşa? făcu balaurul. Hai să facem cunoştinţă, acum că am devenit parteneri şi ajutoare. Mie poţi să-mi spui nea Gheorghe.

- Şi eu tot Gheorghiţă sunt, zise copilul. Adică, aşa îmi spune mami. Că ceilalţi...

Nea Gheorghe nu insistă, însă luă pegasul din perete şi se apucă să-I arate pe îndelete, cum trebuie împăturită hârtia pentru a modela căluţul. Timpul trecu repede.

- Măi, să fie, exclamă Nea Gheorghe. A cam venit vremea să mergem acasă. Uite, ia căluţul cu tine, să te poarte pe aripa gândului.

Din ziua aceea Gheorghiţă deveni un vizitator permanent al bibliotecii. La început se feri de cărţi cât putu, dar curiozitatea îl învinse până la urmă. Şi, să vezi minune! Oiţele şi liniuţele şi cîrjele care-I făceau viaţa amară la şcoală începură să se alinieze cuminţi şi jucăuşe, sub privirea binevoitoare a lui nea Gheorghe. Şi începură să-şi dezvăluie comorile, purtându-l pe meleaguri nemaivăzute, în aventuri nemaiîntâlnite şi spre păţanii nemaipomenite. Îşi făcu un obicei din rezolvarea temelor chiar acolo, pe colţul mesei lui Nea Gheorghe. Undeva, pe la mijlocul iernii, Gheorghiţă începu să povestească, între două împăturiri de hârtie, despre păţaniile sale şi colegii care îl sâcâiau. Nea Gheorghe comentă cu un rând de heh, nâh şi hâmuri, iar peste o săptămână, că tot se apropiau sărbătorile, se înfăţişă la şcoală. Aduse cu el şi o parte din colecţia de animăluţe din hârtie şi se apucă să-i înveţe să împăturească ghirlande şi globuri pentru pomul de crăciun. Doamna învăţătoare se oferi să-l asiste, dar Nea Gheorghe îl chemă pe Gheorghiţă şi spuse clasei:

- Uite, am un ajutor. El o să repete cu voi ce fac eu, dacă rămâneţi în urmă. Copiii se priviră miraţi. Nimeni nu-l mai văzuse vreodată pe Gheorghiţă făcând ceva la şcoală.

Iară Gheorghiţă se descurcă cu sarcina primită, aşa cum făcuse şi în ziua aceea de pomină, cu emoţie întâi, apoi tot mai sigur pe mişcările sale. Şi în ziua aceea îşi făcu mai mulţi prieteni decât îşi închipuise vreodată.

- Şi uite aşa se termină povestea mea, spuse mami,

sărutând cu drag creştetul lui Gheorghieş şi vârful năsucului lui Grigoraş. Dar povestea lui Gheorghiţă taman de-acum începe. Şi surâse tainic.

Iară voi, Gheorghieşi şi Grigoraşi, Ilincuţe şi Măriuţe, luaţi aminte la toate frumuseţile care vă aşteaptă şi pe voi la tot pasul. Nu trebuie decât să vă luaţi inima în dinţi şi să deschideţi Cartea. Şi aventurile şi poveştile nu vor întârzia să apară.